

35 I ŠTEVILKA

Hidria

REVIJA KORPORACIJE HIDRIA
ZIMA 2019

Imamo vizijo. Poznamo pot.

KAZALO

SKUPAJ ZA SKUPNO PRIHODNOST

- HIDRIA BOND NAM ODPIRA NOVE POSLE V ELEKTROMOBILNOSTI
- MOŽGANE TRENIRAM DNEVNO
- KO ODPRTO INOVIRANJE RODI VRHUNSKE REZULTATE
- VSLOGI JE MOČALI BREZ TIMSKEGA DELA NI USPEHA
- Z ROKO V ROKI DO NOVIH REŠITEV
- PROJEKT LEONARDO SE KREPI TUDI V NEMČIJI

V DRUŽBI NAJBOLJŠIH

- KOLABORATIVNA SOPHIA LAJŠA OBREMENITVE
- PAMETNE TOVARNE S PAMETNIMI LJUDMI ZA PAMETNE REŠITVE
- BOMO DRONE KMALU UPORABLJALI TUDI V HIDRII
- V MOJEM NOVEM NAJLJUBŠEM AVTOMOBILU TUDI DEL HIDRIE
- Z NAJVEČJIMI NAREKUJEMO TRENDE IN SMERNICE
- NE UMIŠLJAM SI, DAVSE VEM IN ZNAM

USTVARJALNA ZAVZETOST

- DELO VTUJINI – IZZIV, PRILOŽNOST ALI ZGOLJ S TREBUHOM ZA KRUHOM
- SODELOVANJE RODI ČUDEŽE, LE ČE NAM NI MAR, KDO BO POBRAL ZASLUGE
- ODPRTO, PRIJAZNO IN VZAJEMNO SODELOVANJE
- AKTIVNI V PARTNERSTVU ZA KADRE
- MLADI ŽELIJO PRISPEVATI K BOLJŠEMU SVETU

AKTIVNA POZORNOST

- ODDRSALI SMO V KROMPIRJEVE POČITNICE
- MLADI JESENIŠKI HOKEJISTI PRVIČ TUDI V ČLANSKI KONKURENCI
- NAJKAKOVOSTNEJŠA ČLANSKA ZASEDBA DO ZDAJ
- VČASIH RINEM Z GLAVO SKOZI ZID
- ZA USPEH JE POTREBNA TUDI ZADOVOLJNA LOKALNA SKUPNOST
- BIL JE DAN REKORDOV IN HIDRIA JE BILA ZRAVEN

KENDOV DVOREC

- VARUH KULTURNE DEDIŠČINE IN HIŠA ODLIČNE KULINARIČNE PONUDBE IDRIJSKEGA OKOLIŠA, S SODOBNIM PRIDIHOM
- KENDOV DVOREC TUDI LETOS NAJBOLJ PRILJUBLJEN MED GOSTI IZ ZDA

PREBOJNE TEHNOLOGIJE PRIHODNOSTI

HIDRIA BOND NAM ODPIRA NOVE POSLE V ELEKTROMOBILNOSTI

AVTOR: ERIK BLATNIK, FOTO: ROBERT ZABUKOVEC

Inovativna tehnologija Hidria Bond, s katero izdelujemo rotorje in statorje za pogonske elektromotorje, ki jih bosta v svoja električna in hibridna vozila vgrajevala BMW in Daimler-Mercedes, nam je omogočila sklenitev pomembnih poslov za zagotavljanje dolgoročne uspešne rasti in krepitev naše korporacije. V ta namen smo na Jesenicah odprli sodobne proizvodne prostore in našim sodelavcem na projektu v znak zahvale podelili simbolične nagrade.

Našim vrhunskim razvojnim inženirjem in zunanjim partnerjem na projektu Hidria Bond je iskreno čestital tudi minister za izobraževanje, znanost in tehnologijo dr. Jernej Pikalo, ki sta se mu pridružila še državni sekretar Aleš Cantarutti in župan občine Jesenice Blaž Račič (prvi trije z leve, sledijo Hidriini razvojni inženirji z vodjo dr. Špelo Bolka in zunanji partnerji s Kemijskega inštituta ter podjetja Jutronic).

I novativna tehnologija Hidria Bond, s katero izdelujemo rotorje in statorje za pogonske elektromotorje, ki jih bosta v svoja električna in hibridna vozila vgrajevala BMW in Daimler-Mercedes, nam je omogočila sklenitev pomembnih poslov za zagotavljanje dolgoročne uspešne rasti in krepitev naše korporacije. V ta namen smo na Jesenicah odprli sodobne proizvodne prostore in našim sodelavcem na projektu v znak zahvale podelili simbolične nagrade.

S Hidrio Bond smo razvili inovativno tehnologijo spajanja lamel v statorske in rotorske pakete za visoko učinkovite pogonske elektromotorje v novih hibridnih in električnih vozilih, ki zaradi znanja in izkušenj naših razvojnih inženirjev postajajo cenovno še dostopnejši in z boljšim izkoristkom. Tehnologijo smo razvili v tesnem sodelovanju s strokovnjaki Kemijskega inštituta v Ljubljani in podjetjem Jutronic. Posebnost naše prebojne tehnologije je v novem inovativnem postopku, ki nam omogoča, da lamele že v teku izdelave statorja in rotorja nemehansko učinkovito spajamo v samem štancnem orodju pri zelo visokih hitrostih štancanja (o tem smo že poročali v naših prejšnjih številkah).

Zaradi znanja in izkušenj naših razvojnih inženirjev postajajo sodobni elektromotorji cenovno še dostopnejši in z boljšim izkoristkom.

S tem vzpostavljamo bistveno prednost pred konkurenco in kupcem omogočamo naprednejšo in cenovno dostopnejšo rešitev za dizajniranje in izdelavo pogonskih elektromotorjev. Prednosti naše nove tehnologije sta med drugimi že prepoznala tudi BMW

S tem vzpostavljamo bistveno prednost pred konkurenco in kupcem omogočamo naprednejšo in cenovno dostopnejšo rešitev za dizajniranje in izdelavo pogonskih elektromotorjev. Prednosti naše nove tehnologije sta med drugimi že prepoznala tudi BMW

*S sklenitvijo enega največjih
poslov v zgodovini slovenske
avtomobilskodobaviteljske industrije smo
si zagotovili pomembne pogoje za rast od
leta 2021 naprej.*

in Daimler Mercedes. Oba bosta naše statorje in rotorje pogonskih elektromotorjev, proizvedene po metodi Hidria Bond, začela v svoja nova hibridna in električna vozila vgrajevati v letu 2021. Dogovori pa sežejo vse do vključno leta 2030. Posledično bodo ti avtomobili porabili bistveno manj energije in zmanjšali izpuste škodljivih emisij.

Ta izjemen dosežek, zaradi katerega smo sklenili enega največjih dogovorov v zgodovini slovenske avtomobilске industrije, vrednega več kot 300 milijonov evrov, smo slavnostno obeležili na Jesenicah. V družbi ministra za izobraževanje, znanost in šport Jerneja Pikala, državnega sekretarja na Ministrstvu za gospodarski razvoj in tehnologijo Aleša Cantaruttija ter župana občine Jesenice Blaža Račiča smo odprli visokotehnološke prostore za

proizvodnjo ključnih delov sodobnih pogonskih elektromotorjev. Našim sodelavcem na projektu Hidria Bond, to je razvojnim inženirjem pod vodstvom dr. Špele Bolka in zunanjim partnerjem – Kemijskemu inštitutu in podjetju Jutronic – pa v znak zahvale podelili simbolične nagrade.

Naša korporacija namreč s to rešitvijo in na njeni osnovi že sklenjenimi pogodbami ter tistimi, ki bodo še sledile, krepi svojo vodilno globalno vlogo sokreatorja zelene mobilnosti prihodnosti. Ali kot je dejal minister Pikalo: »Projekt Hidria Bond je pomemben tako zaradi tehnološkega preboja kot zaradi povezovanja znanosti z gospodarstvom. Zlasti pa zaradi tega, ker bomo vsi skupaj imeli bolj učinkovite avtomobile, ki bodo porabili manj energije, na ta način prispevali k ohranjanju okolja in še vedno tudi k naši mobilnosti.«

Naše razvojne inženirke o projektu Hidria Bond

DR. ŠPELA BOLKA,
VODJA EKIPE ZA RAZVOJ HIDRIE BOND

DR. INES BERGOČ,
HIDRIA

URŠKA ŽONTA,
HIDRIA

Kaj ste se naučili iz tako obsežnega projekta kot je Hidria Bond?

Bolka: Poudariti je potrebno, da smo kreatorji ideje v Hidrii. Tako obsežni projekti so običajno dolgotrajni, potekajo ob pomoči večjega števila zunanjih partnerjev, nam pa je le s peščico raziskovalcev uspel preboj v relativno kratkem času. Vztrajnost in vera v realizacijo zastavljenega dela prinese uspeh. Ponosna sem na to.

Bergoč: Projekt je res obsežen in nam je vsem vpletenim prinesel ogromno dragocenih izkušenj in znanj. Zagotovo smo vsi vpleteni zrasli strokovno; razvili smo tehnologijo, ki je do sedaj ni imel nihče. Hkrati pa smo se naučili tudi kako daleč lahko prideš z dobrim sodelovanjem in da lahko naše, domače znanje konkurira največjim igralcem na svetovnem trgu. Osebnostno sem najbolj ponosna ravno na dobro vzdušje v ekipi – tudi takšnega sodelovanja se moraš naučiti.

Žonta: V sam projekt sem bila vključena neposredno po končanem študiju. Z gotovostjo lahko rečem, da mi je projekt kot mlademu zaposlenemu prinesel ogromno izkušenj na področju dela v skupini. Tu je pomembno, da vsak zastopa svoje področje, po drugi strani pa se moramo dopolnjevati. V čast mi je biti del take ekipe.

Kaj z njim pridobiva avtomobilska industrija in kaj Hidria?

Bolka: Avtomobilska industrija je utrdila sodelovanje s partnerjem, ki ponuja inovativno rešitev spajanja novih vrst elektro pločevine v lamelirana jedra elektromotorjev. Hidrii je s tem uspel izjeme preboj med vodilne dobavitelje in snovalce prihodnosti na področju mobilnosti.

Bergoč: Hidria s to tehnologijo pridobiva močno pozicijo na trgu, saj je zanimanje za takšen tip spajanja, predvsem pa njegova relativna cenovna konkurenčnost, na trgu zelo veliko. Avtomobilska industrija, podobno, z našo tehnologijo pridobi dodatno možnost pri načrtovanju motorjev, predvsem pri iskanju rešitev za večje izkoristke motorjev.

Žonta: Vsekakor Hidria s projektom pridobiva na razpoznavnosti, avtomobilska industrija pa z njim dobiva kvalitetnejše produkte zaradi prehoda na t.i. 1-piece flow proizvodnjo. Za sam proizvodnji proces pomeni prihranek časa in energije. S tem projektom dokazujemo, da lahko tudi manjša podjetja konkurirajo in grejo v korak z večjimi.

Se vaša tehnologija lahko uporablja tudi kje drugje?

Bolka: Razvita tehnologija spajanja bi bila uporabna za različne t.i. sendvič konstrukcije, kjer se želi pohitriti tehnološki proces. Končni izdelek pa zadosti ustrezne mehanske in termične lastnosti. Tudi naša rešitev ni omejena na en tip pločevine, kar nam odpira vrata za sodelovanje z različnimi dobavitelji.

Bergoč: Razvoj tehnologije je bil sicer usmerjen na spajanje lamel v različnih tipih elektromotorjev, vendar ne dvomim, da bodo osnovne ideje uporabne tudi na drugih področjih.

Žonta: Tehnologija je uporabna v vseh podobnih aplikacijah, kjer se na končnih produktih zahteva dobre mehanske in fizikalne lastnosti in jih s klasičnimi tehnologijami spajanja ne moremo doseči. Prednost nove tehnologije je v spajanju vedno tanjše elektro pločevine, ki jo zahteva hibridizacija/elektrifikacija vozil.

V katero smer pa bodo šli vaši naslednji razvojni izzivi?

Bolka: Sem kemijska inženirka s podiplomskim študijem s področja polimernih materialov. Izzivov več funkcionalnosti slojev iz omenjenih materialov, kot so mazalne, ločevalne, samoočiščevalne lastnosti itd. je v Hidrii polno. Ideje, ki so prav tako edinstvene so že prepoznane, tako da je misel o raziskovalnem zatišju popolnoma odveč.

Bergoč: Delo na projektu še zdaleč ni končano – vsak kupec pride s svojimi vprašanji in specifikami, vsak nov projekt je hkrati tudi nov izziv. Vseeno pa gledamo naprej in iščemo nove rešitve, s katerimi bi kupcem ponudili višjo kakovost izdelkov, hkrati pa proizvodnjo naredili bolj prijazno našim delavcem. Projekti se že pričenjajo, po obsegu so podobni projektu Hidria Bond, tako da prihodnost zagotovo izgleda zanimiva.

Žonta: Pri svojem delu se v veliki meri srečujem s polimernimi materiali. Vsi vemo, da so lahko zelo uporabni, saj nas obkrožajo tako rekoč v vsakem trenutku dneva tudi pri naših procesih in morda je prav tu prostor za naslednje ideje. Zase lahko rečem, da mi od prvega dne novih izzivov ne zmanjka. Prepričana sem, da je prostora za inovacije in izboljšave še ogromno.

INTERVJU S KLEMNOM PREZELJEM, NAJBOLJŠIM INOVATORJEM HIDRIE

MOŽGANE TRENIRAM DNEVNO

AVTOR: ERIK BLATNIK, FOTO: ROBERT ZABUKOVEC

Klemen Prezelj je letos postal najboljši inovator Hidrie. Skupaj s prav tako nagrajeno inovatorko dr. Špelo Bolka je razvil posebno in patentirano tehnologijo spajanja lamel, imenovano Hidria Bond. Gre za edinstveno tehnologijo, ki nam omogoča, da lamele že med postopkom izdelave rotorja in statorja učinkovito spajamo v samem štancnem orodju, ki dosega več sto udarcev na minuto.

Kljub nagradi pa Klemen poudarja, da uspeh ni le njegov, ampak je posledica sodelovanja vrhunskega tima. Sem nedvomno spadajo naši strokovnjaki za kemijski del, orodjarji, tehnologi in vsi, ki s svojimi znanji pripomorejo, da se ideje iz papirja prenesejo v realnost. Prav to pa je največja odlika vsakega uspešnega inovatorja.

Kaj vam pomeni nagrada oz. dejstvo, da sodite med najboljše inovatorje v Hidrii?

Nagrada, predvsem pa delujoča inovacija, mi kažeta, da sem izbral pravo pot. Ostajam skromen in ne dvomim, da nekdo ni še bolj izkušen in boljši od mene. Le tako smo sposobni prisluhniti različnim idejam in jih nadgraditi. Ne manjka jih, zato verjamem, da ob ustrezni podpori uspem še kdaj naskakovati kakšno nagrado.

Ste inovirali že kot otrok? Je iskanje novih rešitev vaš življenjski stil?

Stalno nekaj inoviram. Od otroštva se situacija ni kaj dosti spremenila. Prihajam iz Raven pri Cerknem, zame najlepše vasi na svetu, kjer pa kljub naravnim lepotam življenje ni vedno romantično. Zato smo nekateri, ki grizemo po okoliških obronkih in ohranjamo za-

puščino prednikov, primorani k stalnemu iskanju rešitev. Ker vedno nisem dobil vsega, kar bi si želel, sem se naučil pobrskati po materialu, ki je pri roki, in se lotiti dela. To traja vse do danes, ko imam to čast, da lahko kot razvojni inženir in konstruktor možgane treniram dnevno.

Je inoviranje strast, odvisnost brez katere ne gre?

Včasih inoviranje preveč idealiziramo in si ga predstavljamo kot nekaj samoumevnega, a ni ravno tako. Poleg strasti in odvisnosti odločajo tudi odgovornost, znanje in kanček drznosti. Končni rezultat pa mora biti seveda oprijemljiv in ne le želja na papirju.

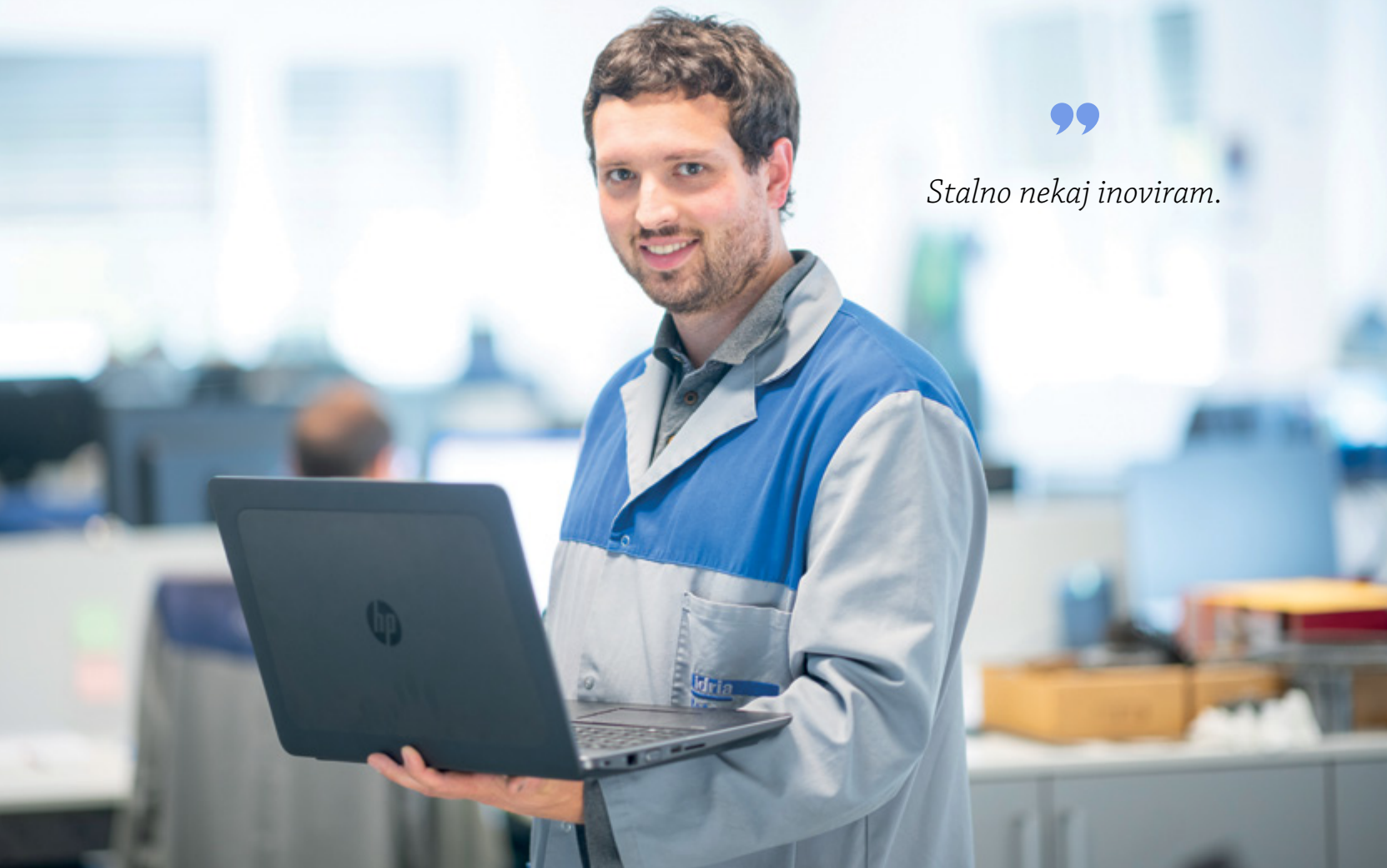
Vaše znanje, izkušnje, dosežki so marsikomu v navdih. Tudi mladim.

Kako jim predstavite poklic, kadar vprašajo, kaj delate?

Nujno je treba biti z eno nogo v "zraku", z drugo pa trdno na tleh. Kot razvojni inženir imam vpogled na trg in v njegove smernice, kot konstruktor pa se soočam z eksaktnimi fizikalnimi zakoni, ki na nek način omejujejo kreativnost. Mladim zato povem, da vsak poklic ni za vsakogar. Slediti morajo tistemu, v čemer so najboljši. Tudi v strojništvu sta pomembna strast in veselje do dela. Če tega ni, ni dobrih rezultatov.

Ne dvomim, da so tudi boljši in izkušenejši od mene.

Stalno nekaj inoviram.

Klemen Prezelj in dr. Špela Bolka sta letošnja najboljša inovatorja Hidrie.

Zakaj ste izbral ravno Hidrio? Kaj vam ponuja? Na kaj ste ponosni?

Za Hidrio sem se odločil že med študijem, ko mi je zagotovila kadrovska štipendijo. In ni mi žal. Ponuja mi dobro delovno okolje z odličnimi sodelavci, ki premorejo ogromno znanja za napredek v stroki. Ponosen sem na to, da sem ogromno napredoval tudi s pomočjo zunanjih kooperantov, saj imam na svojem delovnem mestu veliko priložnosti za sodelovanje z njimi.

Zagotovo imate še polno idej.

Idej mi zagotovo ne bo zmanjkalo. Poleg projekta Hidria Bond, ki ga lahko dodatno nadgradimo, so tukaj še alternativne zasnove statorja, ki omogočajo njegovo razgradnjo ter ponovno spajanje. S takimi in podobni procesi v Hidrii optimiramo proizvodnjo in postajamo še konkurenčnejši.

Pa poglejva v prihodnost. Napoveduje se porast električnih vozil. Bodo fosilna goriva v bližnji prihodnosti sploh še potrebna?

Nekaj časa zagotovo še. Tudi če se bo našla ugodna in edinstvena zelena rešitev, spremembe ne bo čez noč. Energenti prihodnosti bodo morali zares slediti smernicam ohranjanja našega okolja in

ne le ustvarjati občutek zelenosti. Zaradi drage in nove zapletene infrastrukture bodo električna vozila pokrivala le del trga. Ostalo bodo alternativni energeti.

Kateri?

V mislih imam predvsem vodik, deloma se bodo še vedno uporabljala tudi fosilna goriva. Pri vodiku je zanimivo, da v kolikor bi se uveljavila bolj učinkovita metoda pridobivanja in skladiščenja, lahko

dobršen del infrastrukture ohranimo skoraj nedotaknjen.

Hidria mi nudi dobro delo z odličnimi sodelavci.

To pomeni, da bi trenutno omrežje bencinskih črpalk, logistike, predelave goriva, skratka sistem zagotavljanja energentov ostal podoben zdajšnjemu?

Ne smemo spregledati dejstva, da zdajšnja avtomobilska industrija temelji na tehnologiji, ki zagotavlja ogromno delovnih mest, od dobaviteljev do končnih proizvajalcev. Ti nudijo socialno varnost velikemu deležu prebivalstva. Pri kreiranju nove mobilnosti bodo ključno vlogo igrale industrijske velesile in države z viri za izdelavo vozil na alternativni pogon. Kljub temu je smernice težko določiti, saj je tu še politika. Življenje je nepričakovano. In tako bo še zelo dolgo tudi na področju tehnike in z njo povezanih rešitev.

KO ODPRTO INOVIRANJE RODI VRHUNSKO REZULTATE

AVTORJA: ROK PODOBNIK IN GVERINO RATOŠA, FOTO: ROBERT ZABUKOVEC

V modernem, med seboj povezanem svetu, si ne moremo več privoščiti, da na zahteve kupcev odgovarjamo počasi in le z internimi znanji. Zahteve po kakovosti in zanesljivosti so vedno večje. Podjetja se morajo spopadati z globaliziranim poslovnim okoljem, ki ne pozna razlike med podjetjem v Idriji sredi Evrope ali Šanghajem na Kitajskem. Odprto sodelovanje in inoviranje sta zato nuja.

Tehnološki napredek je v zadnjih 30 letih dobil izjemen pospešek. Številnih dolgo uveljavljenih tehnologij ter z njimi povezanih globalnih znamk ni več oziroma se jih danes še malokdo spomni. Splošni javnosti dobro znan primer je zgodba nekoč uveljavljenega proizvajalca fotografskih filmov ter fotoaparatorov Kodak. Podjetju sta smrtni udarec zadali razvoj digitalne fotografije – ta je izničil potrebo po fotografskih filmih – in nato še razvoj mobilne telefonije, saj danes skoraj nihče več ne potrebuje fotoaparata.

Vse te spremembe so se v zadnjem času, ko je tehnološki napredek izjemno nagel in ga posamezni deležniki sami ne zmorejo več obvladovati, združile v tako imenovanih megatrendih. Ti so še posebej po kriznem letu 2008, ki je pretreslo ustaljene vzorce, pljusknili tudi v uveljavljene industrijske panoge. Danes, po desetih letih, lahko trdimo, da popotresne sunke odprtega inoviranja čuti tudi stara uglajena gospa, ki ji pravimo avtomobilska industrija. S tem pa tudi naša korporacija, ki je na novo okolje dobro pripravljena. Še več, s partnerji kreira celo svoje inovativne sisteme in povezovalne verige, s katerimi postaja še močnejša in konkurenčnejša v globalnem svetu. Hidria v zadnjih letih na področju razvoja tehnologij in izdelkov preko svojih kupcev vedno bolj ob-

čuti spreminjajoče se poslovno okolje. Trendi kot so dekarbonizacija in elektrifikacija vozil ter prometa, industrija 4.0 in kmalu že 5.0, internet stvari (IoT), s katerim se informacijska tehnologija integrira v naše vsakodnevne predmete in aktivnosti, pa pojav vedno novih materialov – vse to nas sili v povezovanje z zunanjimi partnerji, da bomo z njihovo pomočjo in znanjem iz tega vrtinca sprememb izšli še močnejši.

V Hidrii nam je pri vpeljevanju kulture odprtega inoviranja v veliko pomoč nabor orodij ter praks, ki smo jih v družbi razvili že pred mnogimi leti, ko besedna zveza odprto inoviranje še ni bila tako modna in vseprisotna. Preko internih pobud in programov, kot so projekt Leonardo, Hidriini Inovativni dnevi ter uveljavljenih načinov sodelovanja z zunanjimi partnerji v evropskih in nacionalnih razvojnih projektih ter sodelovanja v evropskih združenjih, kot so CLEPA, EARPA in ERTRAC, smo vzpostavili učinkovite načine sodelovanja s slovenskimi in evropskimi razvojnimi inštitucijami.

Ogrodje in izkušnje torej že imamo, naš namen pa je, da v prihodnjih letih razvijemo res unikaten model odprtega pristopa k inoviranju, ki bo Hidrii še naprej omogočil rast, razvoj in članstvo v klubu najinovativnejših ter prodornih podjetij v industriji.

Hidria s partnerji kreira svoje inovativne sisteme in povezovalne verige, s katerimi postaja še močnejša in konkurenčnejša v globalnem svetu.

Kako in s kom smo sodelovali pri projektu OPTYMUS PSG?

Kot Hidriin pilotski primer odprtega inoviranja nedvomno lahko služi razvoj sistema za hladni zagon dizelskega motorja s senzorjem tlaka Hidria OPTYMUS PSG. Naša mednarodno nagrajena eko inovacija je svojo pot začela kot razvojni izziv, v reševanje katerega smo sponta-

no vključili priznane partnerje iz tujine in Slovenije. Končni rezultat je vrhunski sistem s senzorjem tlaka, zaščiten s 15 mednarodnimi patenti, ki se že vgrajuje v sodobne dizelske avtomobile in pomembno prispeva k zeleni mobilnosti in preprečevanju onesnaževanja okolja.

Med celotnim procesom smo se po znanje zatekli k naslednjim partnerjem:

Yzatec, Francija – zasnova tipalnega dela,

Fuji Ceramic, Japonska – piezokeramični material in proces izdelave,

KYOCERA, Japonska – zasnova keramičnega grelca,

Hirschmann, Nemčija – zasnova elektronskega konektorja,

MAZ, Nemčija – razvoj čipa ASIC (namensko mikroelektronsko vezje),

Brovedani, Italija – visokoprecizna mehanska obdelava membrane,

Fakulteta za elektrotehniko Univerze v Ljubljani – sodelovanje pri definiranju mikroelektronskega vezja,

Fakulteta za strojništvo Univerze v Ljubljani – podpora pri validiranju senzorja.

INTERVJU Z VODJO RAZISKAV IN RAZVOJA V HIDRII LAMTEC DR. VITOSLAVOM BRATUŠEM O POMENU SODELOVANJA

V SLOGI JE MOČ ALI BREZ TIMSKEGA DELA NI USPEHA

AVTOR: ERIK BLATNIK, FOTO: ROBERT ZABUKOVEC

Nemogoče si je predstavljati uresničitev ciljev le z lastnimi, internimi viri. Sodelovanje je nujno.

Vodja raziskav in razvoja v naši poslovni enoti Hidria Lamtec – ta se ukvarja z razvojem in izdelavo ključnih delov sodobnih elektromotorjev – dr. Vitoslav Bratuš pravi, da je človek predvsem socialno bitje in kot tako za svoj razvoj nujno potrebuje povezovanje, druženje, z eno besedo sodelovanje. Dandanašnji projekti so namreč zelo kompleksni. To pomeni, da je za uspešno realizacijo cilja potrebna medsebojna povezava pravih kompetenc, ki jih moramo na pravi način združiti v celoto.

Hidria se pomena sodelovanja zelo dobro zaveda. Kako pomembni so njeni partnerji pri razvoju prebojnih inovativnih rešitev?

Partnerji so nujno potrebni za uspešno realizacijo projektov. V Hidrii sodelujemo s številnimi podjetji in posamezniki, med katerimi bi omenil Kemijski inštitut, Univerzo v Ljubljani in Mariboru, Inštitut Jožef Stefan, mednarodno priznane centre znanja izven Slovenije, kot je Fondazione Istituto Italiano di Tecnologia iz Italije, Université de Montpellier iz Francije in Vrije Universiteit iz Belgije s področja humanoidne robotike. Menim pa, da se uspešnost družbe navzven v prvi vrsti kaže preko uspešnosti internih sodelovanj med posameznimi službami in oddelki znotraj programa in korporacije, predvsem pri izvajanju optimizacije procesov.

Ste izjemen strokovnjak na področju razvoja tehnologij proizvodnih procesov. Brez vas in vaše ekipe marsikaj ne bi bilo mogoče. Bi lahko Hidria kljub temu takšne uspehe dosegla tudi brez zunanjih partnerjev?

Vslogi je moč, zato si je nemogoče predstavljati uresničitev ciljev le z lastnimi, internimi viri. Poznamo svoje kompetence, imamo veliko dragocenih izkušenj, hkrati pa se zavedamo, kje bi se lahko še izboljšali. Prav tu so kompetence naših partnerjev tiste, ki jih poizkušamo vgraditi v zgodbe o sodelovanju. Morebiti je prav priznanje samemu sebi, da je na določenih področjih treba vpeljati izboljšave, odločujoče za končni uspeh in rast.

Model odprtega inoviranja, ki ga zagovarja Hidria, temelji na prostem pretoku informacij med partnerji. Menite, da bo tovrstnega sodelovanja v prihodnje čedalje več?

Seveda! Tematiko iskanja nekaterih popolnoma nekonvencionalnih rešitev kot alternative obstoječim je treba nasloviti na drugačen način. Kompetence moramo iskati širše, ne le v naši korporaciji, in nato preko kritične ocene interne ekipe oceniti dejanski potencial takšnih idej. Če je pozitiven, gremo skupaj v njihovo izvedbo. Vsakodnevne izzive je nemogoče zagotavljati zgolj z lastnimi viri in kompetencami. Sodelovanje je nujno, a v prvi vrsti interno med različnimi službami, lokacijami in programi.

V Ljubljani vodite Hidriin Razvojno-inovacijski center RIC, ki deluje v Tehnološkem parku na Brdu. V njem prihaja do številnega povezovanja različnih zaposlenih in partnerjev Hidrie. Kako po letu in pol od odprtja ocenjujete delovanje centra?

Uporabnikov RIC-a je vse več. Predstavlja odlično priložnost za sodelovanje med predstavniki različnih služb in programov znotraj korporacije ter povezovanje Hidriinih zaposlenih z njenimi partnerji

Na vidiku je že industrija 5.0 – to je sodelovanje inteligentnih sistemov, robotov ali cobotov, s človekom.

na projektih. Tu prevladuje Fakulteta za strojništvo Univerze v Ljubljani. V njem smo že kreirali ideje za rešitve s tujimi partnerji, kot je podjetje Virtual Vehicle iz Gradca. Pogost uporabnik centra pa so tudi naši študenti, ki bivajo v Ljubljani in okolici. Poudarek je na mladosti in na kompetenčnih ter strokovnih kadrih, ki lahko v prihodnje v korporaciji postanejo vodilni nosilci posameznih funkcij.

V RIC-u mladi spoznavajo različne tehnologije, si izmenjujejo izkušnje, ideje, poglede, iščejo rešitve. Motivirate pa jih tudi z okoljem.

RIC je majhen, a pomemben korak v smeri prilagajanja službenega okolja mlajšim generacijam. Te reagirajo na drugačne spodbujevalne mehanizme in v današnji bitki za dobre kadre so takšni prijemi nujna. Ne le da razvijamo inovativne tehnično-tehnološke rešitve, tu se rojevajo tudi detajli, ki naredijo delovno okolje bolj prijazno, bolj spodbudno, bolj motivacijsko. Tako je naša miza v sejni sobi kar miza za namizni tenis, s katerim si od časa do časa razbistrimo misli in dobimo nove zamisli. Drugi primer je ideja, ki so jo kolegi dobili ob reševanju trenutne problematike odmeva v prostoru. Predlagali so, da bi otroci zaposlenih v Hidrii na blago ilustrirali svoje predstave o korporaciji in ga kot akustična jadra namestili na strop.

Današnji mladi bodo že čez nekaj let gonilna sila Hidrie. Kaj jih čaka v bližnji prihodnosti? Kako vidite korporacijo leta 2030, kar niti ni tako zelo daleč?

Smo v obdobju industrije 4.0. Čaka nas kar nekaj izzivov, ki jih naslavljamo že danes. A na vidiku je že industrija 5.0 – to je sodelovanje inteligentnih sistemov, robotov ali cobotov, s človekom. Ne le sodelovanje v smislu fizične pomoči, mišljeno je njuno skupno delovanje, razvijanje boljših rešitev, prehod na višjo stopnjo sodelovanja. Tu Hidria je in še vedno bo prepoznana kot močan proizvodni in razvojni partner, kreator sodobne avtomobilske industrije. Delamo vse, da močno okrepimo tudi status globalnega dobavitelja in ob tem ohranimo status močnega lokalnega delodajalca, ki vzorno skrbi za socialno okolje, iz katerega prihajajo zaposleni, ter ponuja atraktivna delovna mesta, prave izzive in možnosti za vse.

DR. IZTOK SELJAK,
DIREKTOR HIDRIE HOLDING

Nevarnemu zapiranju vase smo odločno rekli ne

Za sodobni, čedalje digitalnejši in virtualni svet je za razliko od njegove predhodne koncentracije značilna velika disperzija znanja. Posledično tudi novih inovativnih rešitev, ki namesto iz največjih organizacij in inštitucij čedalje bolj izhajajo iz majhnih propulzivnih okolij, običajno iz različnih zagonskih podjetij. Tudi zaradi tega se v Hidri intenzivno sistemsko povezujemo z vsemi za nas pomembnimi nosilci znanja in inovacij po vsem svetu.

Nevarnemu zapiranju vase smo odločno rekli ne že leta 2010, ko smo v Hidri jasno napovedali miselnost odprtih inovacij in vojno t. i. sindromu »ni izumljeno v Hidrii«. Od takrat smo v veliki meri kot rezultat tovrstnega povezovanja med drugim zmogli razviti tudi prebojne inovacije, npr. naš sistem za hladni zagon dizelskega motorja s senzoriko tlaka Optymus PSG in zdaj še Hidria Bond. Oba radikalno izboljšujeta na eni strani dizelski motor, na drugi strani pa elektromotorje in proces njihove bistveno konkurenčnejše izdelave, ki bo odločno pospešil proces elektrifikacije mobilnosti.

BOŠTJAN BRATUŠ,
DIREKTOR HIDRIE, D. O. O.

Vsega ne moremo obvladovati sami

Partnerskega sodelovanja je vse več. Tudi za Hidrio je bistveno, da z dobrimi partnerskimi povezavami zagotovimo kompetence, storitve ali materiale, potrebne za izvedbo določenega projekta. Ob tem je pomembno dobro obvladovanje teh povezav ter identifikacija ključnih kompetenc, ki pa jih razvijamo sami. Vsega ne moremo obvladovati sami, hkrati pa ne prenesti v domeno partnerjev.

Odprte inovacije so pomembne za skrajšanje časa, potrebnega, da s ciljnim izdelki in storitvami pridemo hitreje do trga. Tu se naslanjamo na širšo bazo znanja, ki je na voljo, seveda pa smo ga hkrati pripravljene tudi deliti. Odprte inovacije so obojestranski pretok idej. Pri tem je ključna optimalna razporeditev rešitev, ki jih ščitimo tudi preko patentnih prijav, ter tistih, pri katerih povsem odprto inoviramo.

Z ROKO V ROKI DO NOVIH REŠITEV

IZBOR IN BESEDILO: ROK PODOBNIK, IVAN KOSMAČ IN ERIK BLATNIK, FOTO: OSEBNI ARHIV, ISTOCK

V Hidrii smo s sodelovanjem in inovativnimi idejami razvili že marsikatero prebojno inovacijo, ki je dodobra spremenila uveljavljene tokove. Pri tem so nam bili vedno v veliko pomoč naši partnerji, s katerimi smo zagrizli v marsikateri trd oreh in ga nazadnje tudi strli.

PIONIRSKA UPORABA TEHNOLOGIJE ZELENEGA LASERJA V PROIZVODNJI

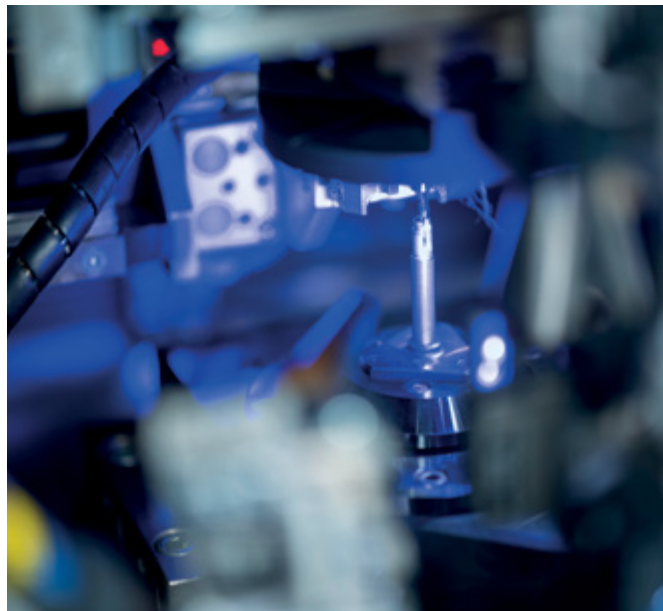
Vodilni svetovni proizvajalec laserjev Trumpf nam je med prvimi na svetu omogočil integracijo povsem novega modela zelenega laserja v masovni proizvodnji. Rešitev nam pomaga pri doseganju

stodstotne zanesljivosti pri varjenju ključnih komponent inovativnega sistema za hladni zagon dizelskega motorja s senzorjem tlaka Hidria Optymus PSG.

DR. ALEXANDER KNITSCH,
TRUMPF

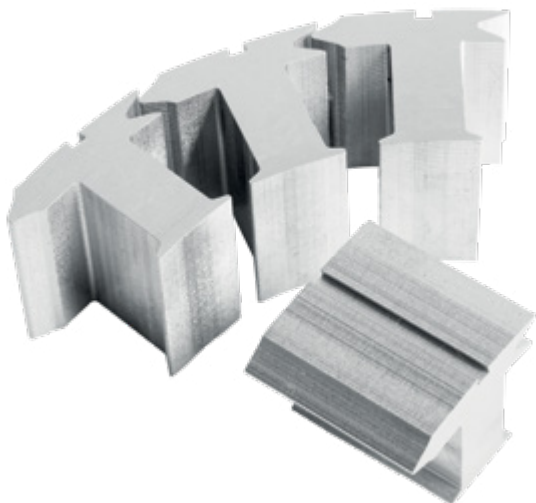
»Naši korporaciji na področju laserskih tehnologij sodelujeta že 20 let. V zadnjih letih smo razvili tesno partnerstvo z obojestranskimi koristmi. Tako smo se preko Hidriinih rednih obiskov v našem laserskem centru seznanili s povsem novimi zahtevami na področju laserskega varjenja v industriji. Hidria pa ima s tem možnost uporabe najnovejših Trumpfovih izdelkov s področja laserskih naprav in optike. Postala je prvi uporabnik našega povsem novega zelenega laserja, ki na področju varjenja bakra omogoča največjo možno ponovljivost in minimalno prisotnost nepravilnosti.«

HIDRIA BOND IN IZDELAVA LAMEL ZA ELEKTROMOBILNOST

S pomočjo strokovnjakov Kemijskega inštituta smo kot odgovor na želje avtomobilskih proizvajalcev po elektromotorjih z višjo zmogljivostjo razvili povsem nov način spajanja lamel, ki je stroškovno in časovno izjemno učinkovit. Obenem pa omogoča doseganje vseh

tehnoloških zahtev, ki so jim podvržene komponente električnih motorjev. Ti se bodo v naslednjih letih vgrajevali v elektropogone hibridnih in električnih vozil. Hidria se s to rešitvijo suvereno uvršča med vodilne globalne ponudnike rešitev za zeleno mobilnost.

PROF. DR. IVAN JERMAN,
KEMIJSKI INŠTITUT

»Pri projektu Hidria Bond smo z raziskovalci Odseka za kemijo materialov na Kemijskem inštitutu iskali rešitve kako znižati temperaturo in skrajšati čas lepljenja lamel. Sodelovanje s podjetjem Hidria ocenjujem kot šolski primer dobrega sodelovanja med raziskovalnim inštitutom in industrijo. V projektu sta oba partnerja delila svoje znanje, izkušnje in opremo, vnesla pa svoj maksimum, kar se je odrazilo v hitrem napredovanju v zeleni smeri. Za naš odsek to ni bilo prvo sodelovanje z industrijo. Vseeno pa smo s Hidrio razvili poseben odnos, v katerem smo se naučili, da sta odkrita komunikacija in sodelovanje med partnerji ključna za hitro napredovanje.«

VSTOPAMO NA TRG SENZORJEV ZA BRIZGANJE PLASTIKE

Hidriina nova poslovna enota Advancetec intenzivno razvija novo družino senzorjev za tržni vstop v nove, zahtevne industrijske segmente, kot so orodjarska industrija in industrija predelovanja pla-

stike. Pri razvoju novega pilotnega izdelka – sensorja za brizganje plastike – smo se naslonili na izkušnje in znanje Razvojnega centra orodjarske industrije Tecos.

DR. ALEŠ HANČIČ,
TECOS

»Hidrio vidimo kot vodilno podjetje na področju razvoja tlačnih senzorjev. Izjemno cenimo njihovo natančnost, vztrajnost in osredotočenost na končni cilj, kar ob izjemnem posluhu za svoje partnerje in sodelovanju pripelje do potrebnih končnih rezultatov. Za Hidrio smo opravili večje število eksperimentalnih testov delovanja razvitih prototipov tlačnega sensorja. Zadnja testiranja robustnosti elektronike in natančnosti delovanja so potekala v ekstremnih temperaturnih pogojih, tudi pri temperaturah do 140 °C. Rezultati testiranja so bili zelo dobri, tako da končne industrijske prototipe pričakujemo do konca leta.«

OBLIKOVNA ZASNOVA NOVE DRUŽINE HIDRIINIH VENTILATORJEV

V zadnjih letih smo razvili povsem novo družino elektronsko komutiranih motorjev z novimi oblikami elis ventilatorja. S tem sledimo vsem najnovejšim direktivam EU in svoje ventilatorje uvrščamo

med najkonkurenčnejše na evropskem tržišču. S pomočjo podjetja Wilsonic Design se izdelki ponašajo tudi s kakovostno in prepoznavno estetsko obliko in izvedbo, ki nam je prinesla prestižno oblikovalsko nagrado Red Dot for Product Design.

NINA MIHOVEC,
WILSONIC DESIGN

»Veseli nas, da smo lahko del Hidriine ekipe. Ta se dobro zaveda, kako pomembna je oblika izdelka. Kljub temu se pri našem razvoju nikoli nismo podrejali obliki produkta. Nasprotno, oblika je sledila funkciji, čemur smo dodali še estetsko noto. Pri tem nam je skupaj z razvojno ekipo Hidrie uspelo preseči okvire t. i. udobnih rešitev. Vsaka inovacija namreč pomeni nekaj novega, neznanega, zato je treba za rešitev teh izzivov stopiti iz cone udobja. Zaradi velikega števila neznanek so vse nove rešitve ali spremembe nelagodne. A skupaj smo jih uspešno rešili.«

SODELOVANJE S PARTNERJI

LEONARDO SE KREPI TUDI V NEMČIJI

AVTORJI: IRENA RIMAC GASPARI, ROMANA LEBAN, TOMAŽ MRAK, ANDRAŽ KORENČ IN ERIK BLATNIK, FOTO: ROBERT ZABUKOVEC

Poslovni model Leonardo, ki je v Hidrii stalnica že od leta 2015, je letos zaživel tudi v srcu nemške avtomobilske industrije, v zvezni državi Baden Württemberg. Na naši nemški lokaciji v Vaihingenu blizu Stuttgarta smo za sodelavce in partnerje pripravili strokovne delavnice za iskanje novih inovativnih rešitev. Partnerji so projekt maksimalno podprli, saj obojim omogočajo kakovosten in učinkovit delovni proces in razvoj.

V Hidrii s poslovnim modelom Leonardo, poimenovanim po enem največjih izumiteljev in mislecev v zgodovini človeštva Leonardu da Vinciju, promoviramo inovativnost, krepimo sodelovanje med partnerji v do-

baviteljski verigi in iščemo najboljše rešitve za naš skupen razvoj. V srcu nemške in svetovne avtomobilske industrije smo zato skupaj z našimi pomembnimi partnerji še izboljšali kakovost in konkurenčnost proizvodnje lameliranih jeder. V korporaciji smo namreč

odločeni ostati uspešni in prepoznavni dobavitelj avtomobilske industrije, zato moramo svoj izdelek proizvesti in ponuditi na tak način, da izpolnimo kupčeve potrebe, pri čemer pa moramo biti drugačni in inovativni.

S skupnim sodelovanjem in inovativnimi prijemi smo tako našli učinkovite tehnološke rešitve za nadgradnjo obstoječega koncepta univerzalne pakirne priprave z avtomatsko manipulacijo in kontrolo kakovosti izdelkov. S povezavo zunanjih partnerjev ter internih idej in znanja udeležencev smo tako oblikovali pomemben temelj za kakovostnejšo in konkurenčnejšo proizvodnjo omenjenih jeder ključnih delov elektromotorjev, brez katerih si ne moremo predstavljati sodobnega življenja. Naši nemški partnerji so koncept Leonardo takoj sprejeli za svojega in pohvalili naš inovativen pristop, saj odpira nove možnosti za utrditev in nadgradnjo obstoječega partnerskega sodelovanja.

Zaradi pozitivnih odzivov in aktivnega sodelovanja domačih in tujih partnerjev v projektu smo strokovne delavnice in izobraževanja razširili tudi izven prostorov naše korporacije. Tako skupaj v sodelovanju z dolgoletnim partnerjem, podjetjem Iskra ISD Strugar-

stvo uspešno iščemo inovativne pristope za optimiranje stroškov izdelave ohišja čepne svečke za hladni zagon dizelskega motorja, saj ta pomembno vpliva na strošek končnega izdelka. Ker je podjetje izkazalo velik interes za sodelovanje z nami, se v naših oz. njihovih prostorih srečujemo štirikrat letno. Pri tem smo k sodelovanju uspeli pritegniti tudi proizvajalca osnovnega materiala za izdelavo ohišij in dobavitelja orodij za obdelavo tega materiala.

Glede na rezultate iz preteklih obdobj lahko zaključimo, da je takšna oblika sodelovanja, kot ga ponuja Hidriin poslovni model Leonardo, vsekakor nujno potrebna za uspešno poslovanje, saj pomembno prispeva k našemu skupnemu uspehu. Zato moramo s to prakso nadaljevati in stalno strmeti k iskanju alternativnih rešitev pri utečenih produktih in novih izdelkih. Ker cenimo znanje in nove, sveže ter inovativne ideje, naše najboljše partnerje vedno tudi nagradimo. Nagrajenci postanejo edinstveni ambasadorji sodelovanja, odprtega inoviranja in prebojnega razvoja, ki ga s Hidriinim projektom Leonardo promovira naša korporacija. Navsezadnje je projekt odlična priložnost za pridobivanje novih izkušenj in idej za trajno izboljševanje. Dodatno pa tudi sklepanje novih prijateljskih odnosov, kar nas bogati in omogoča našo osebo rast.

Nemški partnerji so poslovni model Leonardo takoj vzeli za svojega in pohvalili naš inovativen pristop.

POSLOVNI MODEL LEONARDO

5 LET

25 DELAVNIC

VEČ KOT 200 PARTNERJEV

DUŠAN LAPAJNE,
DIREKTOR HIDRIE, D. O. O.

»S poslovnim modelom Leonardo iščemo konkurenčne rešitve v celotni dobavni verigi. Izredno pomembni sta krepitvi dolgoročnega partnerstva z našimi dobavitelji in medsebojno zaupanje, saj le tako lahko skupaj ustvarjamo nove inovativne rešitve. S tem dobivamo konkurenčnejše izdelke in procese, višjo kakovost ali pa večjo fleksibilnost.

A Leonardo ni le projekt nabave. Vanj se namreč vključujejo zaposleni z različnih področij, od razvoja, kakovosti, logistike. Ključnega pomena je zaupanje med partnerji, na osnovi katerega med njimi prihaja do odprte komunikacije, izmenjave znanj in izkušenj.

Projekt zato ni le izpolnil njihov pričakovanj, ampak jih je celo presegel. Včasih projekte začnemo z visokimi cilji, a pozneje žal pade motivacija in z rezultati nismo zadovoljni. Pri projektu Leonardo pa je ravno obratno. Doseženi rezultati so velika spodbuda, da skupaj z našimi partnerji iščemo inovativne in konkurenčne rešitve. Seveda gre zahvala Ireni Rimac Gaspari, ambasadorki projekta Leonardo, in vsem ostalim sodelujočim v projektu.

KOLABORATIVNA SOPHIA LAJŠA OBREMENITVE

AVTOR: ROK PODOBNIK, FOTO: ISTOCK

Vse je enkrat prvič, pa čeprav imamo v Hidrii dolgoletne in bogate izkušnje s sodelovanjem na področju evropskih projektov. Pridobili smo ga namreč iz povsem novega področja, kjer do zdaj še nismo delovali. Odpira nam nove možnosti sodelovanja in navezave stikov z evropskimi partnerji. Njegovo ime je SOPHIA.

Da smo vstopili v SOPHIO, gre zahvala predvsem naši projektne pisarni, ki je v sodelovanju z našo poslovno enoto Hidria Lamtec, ta z inovativno tehnologijo izdeluje vrhunske ključne dele sodobnih elektromotorjev, pridobila ta evropski projekt. Gre za prvi tovrsten projekt, ki se nanaša na področje robotike, točneje socio-fizične interakcije med človekom in

robotom. To hitrorastoče področje je eno temeljnih bazičnih področij, ki se navezuje na hitrorastočo vejo tako imenovane kolaborativne robotike.

Kot smo vam predstavili v reviji Hidria decembra 2018, je področje robotike v naši korporaciji v zadnjih letih doživelo velik razmah. V

Projekt SOPHIA ni klasičen robotski projekt. Gre za sodelovanje človeka z robotom.

skladu s Hidriino politiko, ki robotizacijo in ergonomično nadgradnjo delovnih mest v prihodnjih letih uvršča visoko na seznam svojih prioritet, temu s projektom SOPHIA sledimo tudi na področju evropskih projektov.

V projektu SOPHIA bomo na primeru naše proizvodne lokacije na Jesenicah testirali različne rešitve tako imenovanih kolaborativnih oz. sodelujočih robotov ter robotskih skeletov. Kot industrijski primer, ki ga bomo reševali, smo izbrali dve, za delavca ergonomsko zelo zahtevni mesti, kjer se večinoma pobira in odbira velike in težke izdelke iz evakuacijskega kanala, sprošča pakete in prenaša v embalažo.

Ker zaposleni na teh delovnih mestih tekom delovnega časa prenesejo obremenjujoče količine pločevine, jim nameravamo z inovativnimi rešitvami v projektu to delo bistveno olajšati. Poseben poudarek bomo dali izboljšanju ergonomije delovnih nalog na delovnih mestih, povečanju zadovoljstva zaposlenih ter dolgoročne- mu zmanjšanju rizika za poškodbe pri delu in bolniških odsotnosti.

Robotska pomoč z integriranimi algoritmi, ki omogočajo prilagoditev delovanja robota delavcu ter skupno opravljanje nalog, bo v našem primeru ključna pri zmanjševanju fizične delovne obremenitve zaposlenih. Projekt SOPHIA namreč ni klasični robotski projekt, kjer se delovno mesto nadomesti z robotom, ampak gre za integracijo sodelujočih robotov v delovno okolje, kjer ti delujejo skupaj z zaposlenimi. Gre za zelo mlado in novo znanstveno področje, ki ima velik potencial pri ureditvi delovnih mest prihodnosti, saj jo uvrščamo v tako imenovano industrijo 4.0 oz. že kar 5.0.

Področje robotike je v Hidrii doživelo velik razmah.

Hidria bo v projektu SOPHIA pri razvoju inovativnih rešitev združila moči z uveljavljenimi globalnimi partnerji. Ker bo svoj industrijski primer v projektu podal tudi znani proizvajalec avtomobilov Volkswagen, bo projekt za Hidrio še posebej pomemben. S tem bomo dobili vpogled v najnovejše proizvodne prakse, ki se uporabljajo v avtomobilski industriji. Prav tako je izjemen akademski nabor partnerjev v projektu. Vodi ga namreč ena vodilnih evropskih inštitucij na področju robotike, italijanski inštitut za tehnologijo iz Genove, v njem pa sodelujejo vodilne evropske univerze s področja robotike, mehatronike, umetne inteligence in človeške ergonomije – Univerza Montpellier (Francija), Univerza Pisa (Italija), Univerza Twente (Nizozemska), Vrije Universiteit Brussel (Belgija) ter nemški in italijanski Inštitut za zdravje pri delu.

DIREKTOR HIDRIE CHRISTOF DROSTE O INDUSTRIJI 4.0

PAMETNE TOVARNE S PAMETNIMI LJUDMI ZA PAMETNE REŠITVE

V času, ko nam tempo življenja močno narekujejo naprave, podprte z digitalnimi algoritmi, je razumevanje tega, za mnoge abstraktnega sveta, postalo nuja. Tudi v naši korporaciji, kjer sodobne inovativne rešitve kreiramo z vizijo, izkušnjami in kompetentnostjo naših sodelavcev, avtorjev tako imenovane Hidriine industrije 4.0.

Pametna tovarna nam vsakodnevno prinaša nove izzive. Na voljo imamo milijone in milijone podatkov.

Prehod iz klasične na pametno industrijo prihodnosti smo začeli že pred leti, ko še nihče ni uporabljal izraza industrija 4.0. Zato smo za ohranjanje tempa in pospešitev tega procesa pred dvema letoma uvedli tako imenovani »digital board«. Sem vključujemo digitalizacijo poslovnih modelov, izdelkov in celotne dobavne verige, to je digitalizacijo od dobavitelja našega dobavitelja do končnega kupca.

Pametna tovarna, kot tudi radi imenujemo industrijo 4.0, nam vsakodnevno prinaša številne izzive. Pri tem se ne moremo izogniti ključnim vprašanjem, ali imamo oz. premoremo dovolj izobraženih ljudi za delovanje in upravljanje pametne proizvodnje prihodnosti, kdo so tisti pravi dobavitelji kakovostne in učinkovite programske opreme in navsezadnje, ali ne bi bilo bolj smotrno vložiti potrebnih zmogljivosti in virov v dejansko poslovanje.

Vsa ta vprašanja seveda terjajo naš temeljit premislek in konkretne odgovore, a najpomembnejši izziv je nedvomno določitev jasnega fokusa in ciljev, kako želimo z digitalizacijo izboljšati in integrirati naše procese ter jih narediti še bolj konkurenčne. Če smo sposobni obvladati ta izziv, sem prepričan, da bomo na koncu vzpostavili tudi resnično »pametno korporacijo«, o kateri vsi tako radi pišemo in govorimo. Pametne tovarne nam namreč omogočajo vrsto aktivnosti, o katerih smo pred tem lahko le sanjali. V sodobnem svetu je namreč na trgu ogromno podatkov in informacij, ki pa niso

ustrezno in v celoti zbrani, analizirani in uporabljeni za učinkovit razvoj podjetja.

Prav zato bi na tem mestu rad izpostavil naš novi dokumentacijski sistem. Že drži, da ga dandanes premore že vsako podjetje. Vendar pa v praksi skoraj vsa uporabljajo mešanico različnih datotečnih sistemov in podatkovnih baz. Običajno ti sistemi ne komunicirajo med seboj. Zato dokumente še vedno iščejo zelo izkušeni ljudje in ne digitalni iskalniki. V Hidrii uvajamo povsem novo programsko opremo, ki v celoti integrira vse naše dokumente. Z njo bomo dodobra izboljšali pregled, obdelavo in shranjevanje pomembnih. Tako bomo denimo vedno videli najnovejši status vseh dokumentov, ne bo več različic enega na več mestih, sledili bomo lahko njihovi zgodovini, do njih enostavno dostopali in jih iskali z iskalnikom ter imeli s tem varen revizijski sistem.

Z našim novim dokumentacijskim sistemom bomo dodobra izboljšali pregled, obdelavo in shranjevanje pomembnih dokumentov.

V industriji že danes stalno zbiramo na milijone in milijone podatkov. Z uporabo vseh možnosti, ki jih ponuja digitalizacija, pa bomo lahko ogromno procesov naredili veliko bolj predvidljivih, kot so danes. S tem bomo pomembno vplivali na načrtovanje in nadzor vseh naših proizvodnih virov, posredno na kakovost naših inovativnih in prebojnih izdelkov ter rešitev, s katerimi se uvrščamo v sam svetovni vrh avtomobilske in industrijske tehnike. Seveda pa bodo pri tem, kot vedno do zdaj, najpomembnejšo vlogo odigrali naši zaposleni. Brez njih in njihovih inovativnih idej in rešitev namreč ni ne pametnih tovarn ne digitalizacije in ne industrije 4.0.

INTERVJU Z EGONOM LIKARJEM, STROKOVNJAKOM ZA DRONE

BOMO DRONE KMALU UPORABLJALI TUDI V HIDRII

AVTOR: BOŠTJAN TUŠAR, FOTO: ROBERT ZABUKOVEC

Številni strokovnjaki so prepričani, da bodo pametne tovarne, delujoče po načelu industrije 4.0 za svoje delovanje kmalu začele uporabljati drone. V svoje procese smo jih želeli vpeljati tudi v naši korporaciji, a nam to zaenkrat preprečuje zakonodaja. A dnevi, ko bodo te ideje dejansko zaživele v praksi, so kot kaže vse bližje.

Začetki brezpilotnih letečih stvaritev, ki jim danes pravimo droni, namreč segajo že v čase prvih dveh svetovnih vojn. Čeprav se že dolga leta uporabljajo za specialne namene v vojski, geodeziji in raziskovanju, so zadnja leta zaradi cenovne dostopnosti postali zelo popularni tudi med preprostim ljudstvom. O pridobitvah in izzivih, povezanih z droni, smo se pogovarjali z dolgoletnim poznavalcem tega področja, Egonom Likarjem.

Danes na trgu lahko dobimo različne vrste dronov. Kakšna je denimo razlika med tistim za 100 evrov in tistim za 10.000 evrov ali več?

Danes dobimo vse, kar si zaželimo. Začnemo pri nekaj 10 evrih, zgornja meja gre v milijone – v vojaške namene seveda. Ceni primerna je oprema. Za domačo uporabo, za v domači album, so droni s fotoaparati za spominske fotografije povsem dovolj. Ko pa začnemo

Prepričan sem, da bo drone v kratkem možno uporabljati tudi v industriji.

Egon Likar s sodelavci iz podjetja PARS za namene geodezije in termografije uporablja trenutno tehnološko najbolj opremljene drone v Sloveniji. Je član tehnoloških združenj siBIM in TIGR SRIP PSiDL. Sodeloval pa je tudi pri sprejetju slovenske Uredbe o sistemih brezpilotnih zrakoplovov.

razmišljati o čem več kot o navadni fotografiji, pa se cene gibljejo od nekaj 10.000 evrov dalje, odvisno od velikosti in namena uporabe. Majhni droni posebne škode ne morejo narediti, težki so nekaj 10 gramov in imajo plastične propelerje, ki se hitro zlomijo. Večje nprave imajo karbonske propelerje in nekaj kilogramov vzletne mase. Predstavljajte si, kaj se zgodi, če vam šest ali več kilogramov pade na glavo z višine 10 metrov.

Varnost je zato verjetno še posebej pomembna?

Varnost je seveda na prvem mestu. Predvsem varnost samega načrtovanja in izvedbe leta. Ne glede kako velik dron imamo, velja zanj upoštevati vso letalsko zakonodajo. Možnost zlorab dronov je nepredstavljiva. Zato so pravila stroga in jih 100-odstotno upoštevamo, zlorabe pa prijavljamo na ustrezne institucije.

V povezavi z droni je veliko govora tudi o varovanju zasebnosti. Kako je to urejeno pri nas?

V profesionalni rabi si nikakor ne predstavljam, da bi z droni zlorabljali zasebnost. Ob pridobitvi licenc za letenje smo se obvezali, da teh pravil ne bomo kršili. "Domači oboževalci" letenja se tega na žalost velikokrat ne zavedajo in potem beremo v črni kroniki novice, da je nekdo streljal na dron, da so namerno leteli nad ljudmi in še in še. Človeška neumnost pač nima meja.

V Hidrii smo že poizkušali s projektom uporabe drona, ki bi samodejno prenašal vzorce iz proizvodnje do oddaljenega laboratorija v drugi stavbi. Prizemljila nas je zakonodaja. Na katere izzive se mora pripraviti proizvodno podjetje, ki želi z droni prepreči interno logistiko ali kakšen drug proces?

Še enkrat bi poudaril, da je varnost na prvem mestu, potem vremenski vplivi, ki absolutno pogojujejo let drona. Ni vseeno, ali je lepo vreme, dež, sneži, piha veter ali zmrzuje. Zakonodaja z razlogom določa

pogoja, da morata pri letu biti navzoča dva pilota. En pilot vodi dron, drugi je opazovalec, ki mora biti pozoren na vse dogajanje v zraku, znati prepoznati ter predvideti možno nevarnost. Časa za pravilno ukrepanje je zelo malo, če se hočemo izogniti incidentu in dron varno pripeljati nazaj.

Lahko pričakujemo skorajšnjo uporabo dronov v proizvodnih procesih glede na vse omenjene omejitve?

Prepričan sem, da se bo tehnologija v kratkem izpopolnila do te mere, da se bo drone uporabljalo tudi v procesih, kot si jih želite v Hidrii. Trenutno ne zakonodaja ne tehnika tega ne omogočata brez velikih vlaganj zato je treba ekonomičnost nabave in uporabe drona dobro proučiti. Vsak pri sebi mora oceniti, kdaj je racionalno in prinaša prihranke ter kdaj gre za modno muho.

Možnost zlorab dronov je nepredstavljiva, zato morajo biti pravila stroga.

Kaj menite o prihodnosti dronov? Bo praktičnost popustila zasebnosti, nam bodo z droni res prinašali dobrote na dom, se bomo z njimi vozili?

Prepričan sem, da se bomo tudi vozili z njimi – mogoče ne jaz, naši otroci pa zagotovo. Razvoj bo prišel tako daleč, da

nas bodo droni vozili okrog, marsikateri servis bo podprt z njimi. A za takšno početje moramo pripraviti prostor: kot za avtomobile cesto, za letenje potrebujemo prave in natančne informacije o okolju, v katerem živimo, to je podatke o stavbah, reliefu, zaraščenosti in podobno. Vse, kar doživljam v vožnji z avtomobilom, le da moramo dodati še eno dimenzijo – višino.

Ogromno odprtih vprašanj.

Tako je in nikakor si ne znam na vsa odgovoriti. Tudi zasebnost ni samo stvar zakonodaje, temveč nas samih. Vprašati se moramo, v kolikšni meri jo bomo delili z drugimi oz. jo bodo algoritmi spletnih velikanov uporabili in objavili še preden se bomo zavedli, da smo zakorakali v novo jutro.

CESTNI DIRKAČ TESTIRA

DEL HIDRIE TUDI V MOJEM NOVEM NAJLJUBŠEM AVTOMOBILU

AVTOR: PRIMOŽ MAKUC, FOTO: ANDRAŽ MARTINŠEK

Zagotovo lahko prav vsak izlušči vsaj deset najboljših doživetij in pri naju z Andražem izkušnja z avtomobilom Porsche Panamera zagotovo sodi mednje. Mogoče še toliko bolj, ker se v njej skriva tudi nekaj izdelkov korporacije Hidria.

PORSCHE PANAMERA

ODVISNO OD MODELA

NAJVEČJA MOČ = 330–462 KM

0-100 KM/H = 4,2–5,3 S

NAJVEČJA HITROST = 257–288 KM/H

Gre za eno bolj posebnih znamk, ki že vse od začetka sledi svoji tradiciji. Govorimo o oblikovnem vzorcu, ki se Porscheja drži vse od petdesetih dalje in mu še danes nihče ne oporeka. Dolga leta je bil poudarek le na kupejevski obliki teh avtomobilov, sčasoma pa so sledili trendu in vse znanje prenesli še na bolj splošne modele. Mednje sodi tudi Panamera, ki ji poleg športnega pedigreja niti malo ne primanjkuje elegancie in prestiža. Upal bi si celo trditi, da je Porschejev najbolj vsestranski model. Ponuja ogromno prostora, udobja in izjemnih detajlov, pod pokrovom pa skriva zmogljiv pogonski agregat. Gre za popoln poslovni avto, ki z neobičajno obliko limuzine izstopa iz množice.

Da pa Panamera ni usmerjena le v poslovne vode, so predstavili še bolj družinsko različico z oznako Sport Turismo ali po domače v obliki karavana. Želja po srečanju s tem modelom je bila res velika in lahko rečem, da Panamera Sport Turismo ni razočarala. Potrdili so, da lahko brez težav združijo praktičnost in brezkompromisno športnost. Kljub temu so uspeli ohraniti slavne linije te znamke in tako so zadnje generacije teh zmogljivih avtomobilov še bolj povezane kot včasih.

Največ genov si po novem delijo pri zadnjem delu, kjer so s svetlobnim zapisom povezanih zadnjih luči zagotovo pustili poseben pečat. Nova zgodba se spet odvija v notranjosti kabine s skrbno izbranimi materiali in postavitvijo vseh elementov. Pri običajnih avtomobilih je

vse oblikovano za najboljše počutje voznika, pri Panameri pa so to prenesli še na ostale potnike v avtomobilu. Na centralnem multimedijem meniju se lahko poigravate z različnimi nastavitvami. Najbolj »vroča roba« so zagotovo vklop športnega izpušnega sistema, strešni spojler in nastavljanje višine ter trdote podvozja. Sicer je to le peščica izmed vseh tehničnih pripomočkov, ki jih ponuja ta vsestranski Porsche.

Povsem svoje poglavje pa je bila pri Porscheju vedno motorna paleta. Ta se razlikuje že pri različnih izvedenkah tega modela. Mi bomo

svoje misli ustavili kar pri šestvaljnikih, ki so tudi najbolj pogosta izbira pri Panamerah. Lahko gre za povsem samostojno enoto, ki premore vse od 330 KM do 462 KM. Pri slednjem namreč pomaga še električni motor, ki se skriva pod izvedenko E-Hybrid.

Ta poskrbi za dodatno presenečenje pri vsakem pospeševanju. In nekaj teh zaslug si lahko pripiše tudi Hidria. Z inovativnimi in naprednimi tehnološkimi procesi izdeluje aluminijaste pokrove in ohišja motorjev za omenjene Porschejeve šestvaljnike.

Številke me sicer le redkokdaj presenetijo, pri Panameri 4 E-Hybrid pa so s kombiniranim navorom 700 Nm za to res poskrbeli. O Porscheju smo vedno govorili le v presežnikih in nič drugače ni s Panamero, saj ni nič manj pomembna od kraljevskega modela 911. Brez kakršnega koli sramu lahko rečem, da je Panamera moj novi najljubši Porsche.

Hidria za Porschejeve šestvaljnike izdeluje aluminijaste pokrove in ohišja motorjev.

Z NAJVEČJIMI NAREKUJEMO TRENDE IN SMERNICE

AVTORJA: IGOR BAJC IN ERIK BLATNIK. FOTO: ROBERT ZABUKOVEC

Z našimi inovativnimi, kakovostnimi in konkurenčnimi rešitvami smo že dalj časa trden partner največjim. Tudi na področju tehnologij ogrevanja, hlajenja in klimatizacije. Tokrat so Hidriini strokovnjaki razvili nov, inovativen elektronsko komutirani (EC) ventilator za delovanje v zelo zahtevnih pogojih. Ventilator bo v svoje sisteme vgrajeval vodilni globalni proizvajalec industrijskih hladilnikov in zamrzovalnikov, podjetje Irinox iz Italije.

talijansko podjetje Irinox velja v svetu za pionirja razvoja konceptov hlajenja in visokokakovostnega konzerviranja hrane v gostinstvu, slaščičarstvu, sladoledarstvu in prehrabni industriji. Tako kot Hidria nenehno vlaga v raziskovanje in izboljšave svoje tehnologije. Z leti pa je razvil tudi vodilno linijo industrijskih hladilnikov in zamrzovalnikov, ki nudijo revolucionarne koncepte

večfunkcijskega delovanja. Kot vodilni proizvajalec v svojem segmentu narekuje trende in smernice na svetovnih trgih. Za njihovo realizacijo pa se je pred dobrim letom obrnil tudi na našo korporacijo. Njegova želja je bila velika – z razvojnega vidika je potreboval zahteven ventilator, ki bo učinkovito in varčno deloval v zelo ostrih temperaturnih razmerah.

Naši strokovnjaki za razvoj in izdelavo vrhunskih ventilatorjev in njihove krmilne elektronike so izziv sprejeli z obema rokama. Skupaj z zunanjimi partnerji in Irinoxovimi strokovnjaki so staknili glave in v le 14 mesecih razvili, testirali in certificirali EC ventilator s prilagojeno elektroniko, kablenskimi priključki, posebno zaščitno mrežo, nosilcem iz nerjavečega jekla in novim dizajnom aluminijastega pokrova elektronike, ki brez težav deluje v temperaturnem območju med $-40\text{ }^{\circ}\text{C}$ in $+85\text{ }^{\circ}\text{C}$. Naš ventilator je prvi na trgu, ki je bil preizkušen in certificiran po zahtevanih standardih delovanja pri zgoraj omenjenih pogojih. Ima daljšo življenjsko dobo in se bo uporabljal v profesionalnih, kombiniranih napravah oz. omarah za hitro zamrzovanje in počasno kuhanje hrane. Pa tudi v ostalih napravah za hlajenje, klimatizacijo, ogrevanje in prezračevanje, ki delujejo pri zahtevnih pogojih širokega temperaturnega razpona in za hladilna

sredstva uporabljajo vnetljive pline, kot sta propan R290 in difluorometan R32. Zaradi ogromno izkušenj smo naš edinstveni ventilator lahko razvili hitreje in pred rokom izvedbe, ki nam ga je postavil kupec. Ker Irinox velja za vodilnega v segmentu razvoja in izdelave

Naš ventilator je prvi na trgu, ki je bil preizkušen in certificiran za delovanje v temperaturnem območju med $-40\text{ }^{\circ}\text{C}$ in $+85\text{ }^{\circ}\text{C}$.

tehnologij za konzervacijo hrane, se za naš ventilator že zanimajo tudi drugi proizvajalci tovrstne tehnike v Evropi in svetu. Poleg tega razvijamo novo linijo večjih EC ventilatorjev s tudi do 1000 mm premera. Ti zaradi večjih vhodnih moči prihranijo še več energije, imajo možnost učinkovite regulacije vrtljajev in dosejajo nižje nivoje glasnosti. Priložnost vidimo tudi pri EC centrifugalnih ventilatorjih za klimatizacijo in prezračevanje, kjer raste povpraševanje in prodaja. Tržišče z našimi najpomembnejšimi kupci iz Italije, Nemčije, Francije, držav Beneluksa, Skandinavije, Azije in ZDA je namreč ogromno, priložnosti pa tudi. Odločni jih bomo izkoristiti.

Na fotografiji Igor Bajc in Jure Laharnar

Za razvoj, testiranje in certificiranje izdelka so naši strokovnjaki potrebovali le 14 mesecev.

INTERVJU Z AGNES URBAN, VODJO PROIZVODNJE V HIDRII BAUSCH, MADŽARSKA

NE UMIŠLJAM SI, DA VSE VEM IN ZNAM

AVTOR IN FOTO: ERIK BLATNIK

Redki so ljudje, za katere lahko rečemo, da so pravi multipraktiki. Da nimajo strahu pred nobenim izzivom. Česar se lotijo učiti, se tudi naučijo. Agnes Urban, ki v naši madžarski lokaciji vodi proizvodnjo, pa čeprav je po izobrazbi agrikulturni inženir, je že ena takšnih. Z njo smo se pogovarjali o izzivih, ki jih prinaša njeno delo, zakaj se je odločila postati inženirka, kaj jo veseli in kako vodi svojo, večinoma moško ekipo.

Agnes, v Hidrii v Gyöngyösu ste zaposleni, odkar je naša korporacija prisotna na Madžarskem, to je devet let. Kako se spominjate začetkov?

V tem času se je veliko spremenilo. Najprej je bilo zaposlenih le 20 ljudi in bila sem ena izmed dveh žensk. Zdaj pa nas dela 50, od tega več kot 10 žensk. Pridobivamo nova znanja, nova orodja, nove tehnologije. Zaradi hitrih sprememb in novosti se tudi stalno izpopolnjujemo in napredujemo.

Ste vodja proizvodnje, v kateri so zaposleni večinoma moški. S kakšnimi izzivi se soočate?

Rada delam njimi. Kot ženska sem se in se še vedno od njih ogromno naučim. Delamo v timu, poslušam jih in pridobivam dragoceno znanje. Ko vse to osvojim, se na podlagi različnih informacij odločim za določene ukrepe, da lahko vodim delovni proces. Takšno so me tudi sprejeli. Z njimi sem odkrita, jim prisluhnem, saj si ne umišljam, da vse vem in znam, prav tako od njih pričakujem spoštovane dogovore.

Verjamem, da pridejo tudi težki trenutki. Od kod črpate energijo?

Včasih se je treba sprostiti. Mir in sprostitev najdem v športu. Večinoma hodim v tukajšnjo telovadnico, kjer se dodobra preznojim pri raznoraznih fizičnih vajah. Prav tako mi zelo veliki pomeni družina, s katero se dobivamo na kosilu ali večerji, ob lepem vremenu pa gremo tudi skupaj na sprehode v naravo. Pomembna motivacija je tudi skupni uspeh, ki ga dosežemo s timom.

Na kaj ste v svoji zgodovini delovanja pri Hidrii še posebej ponosni?

Najbolj sem ponosna na dober poslovni odnos in zaupanje z Boschem. Tu na Madžarskem je eden naših največjih kupcev, kar do-

kazuje, da delamo prav in dobro. Prav tako stalno skrbimo za čistočo v proizvodnji, kar je zelo pomembno za kakovosten delovni proces in izdelavo produktov.

Po izobrazbi agrikulturni inženir delujete v podjetju, ki se ukvarja z izdelavo in načrtovanjem avtomobilskih in industrijskih tehnologij.

To niti ni tako nasprotujoče. Traktor in industrijska štanca za delovanje uporabljata skoraj enak hidravlični sistem (smeh). A šalo na stran. Že od nekdaj me zanima tehnika. Česar se lotim, želim narediti najboljše. Na fakulteti sem zato opravila dodatne izpite za kontrolorja kakovosti in tako obogatena z dodatnimi znanji začela delati v Hidrii.

V Hidrii rada delam, saj se počutim, kot da sem del družine.

Kaj ima Hidria, druga podjetja na Madžarskem pa nimajo?

Če delaš več kot osem ur na dan, je zame izredno pomembno, v kakšnem okolju sem zaposlena. V Hidrii rada delam, saj imam občutek, kot da sem del družine. Tu nisem le

številka. V velikih organizacijah to zna biti problem, saj se človek zlahka izgubi v sistemu.

Kaj pa bi prenesli iz Slovenije na Madžarsko?

Najprej naj povem, da so povsod dobri in slabi ljudje. A če že moram posploševati, bi rekla, da se nam Slovenci včasih zdite zelo sproščeni. To bi potrebovali tudi na Madžarskem. Prav tako ste vi bolj optimistični, na izzive gledate v pozitivni luči in se jih tako tudi lotevate.

Vi niste takšni? Vi ne bežite pred izzivi, vi se jih veselite.

Seveda! Najraje imam nova znanja. Ko sem začela delati, sem bila med drugim tudi prevajalka, saj sem svojim kolegom pogovore iz nemščine prevajala v madžarščino. Če je primanjkovalo delavcev na strojih, sem jih zamenjala. Enkrat mi je kolega dejal, da sem pravi multipraktik, celo viličarja sem se lotila voziti (smeh).

Agnes Urban je pravi multipraktik. Poleg vodstvenih veščin obvlada tudi vožnjo viličarja.

Kje se vidite v prihodnosti? Kaj bi radi počeli, glede na to, da radi odkrivате nova področja?

Še do pred kratkim sem bila deklica za vse, kar je bilo za pridobivanje znanja odlično. A napočil je čas, ko bi se rada osredotočila na specifično področje. Podlago imam več kot dobro, moja želja pa je,

da bi se specializirala na področju tehnologije proizvodnih orodij. Pri tem imamo v Hidrii ogromno izkušenj, prav tako naši strokovnjaki premorejo izredno veliko znanj iz izdelave, uporabe in vzdrževanja orodij. Zakaj jih ne bi izkoristila in pripomogla k še boljšemu delovanju naše korporacije?

KADROVSKI KOMENTAR GAŠPERJA SVETLIKA, DIREKTORJA HIDRIE HOLDING

DELO V TUJINI – IZZIV, PRILOŽNOST ALI ZGOLJ S TREBUHOM ZA KRUHOM

Ali je trava na drugi strani res bolj zelena, je morda vprašanje, s katerim se malodane srečuje večina ljudi, ko razmišlja o spremembi delovnega ali bivalnega okolja. Po naravi smo Slovenci vsaj tradicionalno verjetno konservativnejši in manj dovzetni za migracijske spremembe, se pa to predvsem pri mlajših generacijah spreminja.

Želimo in prizadevamo si, da bi čim večjemu številu mladih in perspektivnih kadrov omogočili izkušnjo z delom v tujini.

Če je bila še pred nekaj leti dnevna mobilnost na delovno mesto za ljudi velik izziv, je danes precej drugače. Tudi motivi za odločitev za delo v tujini so se spremenili. Medtem ko so naši predniki v tuje kraje odhajali predvsem zaradi finančnega vidika, je danes pomembno, tudi kakšne priložnosti za osebno rast in razvoj ti ponuja delo v tujini. Globalizacija in boljši pretok informacij preko spletnih omrežij sta nedvomno pripomogla, da so mlajše generacije dovetnejše za mobilnost. Možnost za spremembo domačega okolja s tujim se tako ponuja že v času študija preko različnih programov študentskih izmenjav, kar pozneje tudi pripomore k temu, da predvsem mladi razmišljajo o poslovni karieri v tujini.

V Hidrii si želimo in prizadevamo, da bi lahko čim večjemu številu mladih in perspektivnih kadrov omogočili izkusiti delo v tujini, pa čeprav samo za krajši čas. Hidria ima izven meja Slovenije trenutno štiri družbe. Največja je Hidria Bausch Nemčija, sledijo ji Hidria Bausch Madžarska, Hidria Suzhou Kitajska in Hidria USA. Trenutno je iz naše države v omenjene družbe v tujini napotenih skupno 12 ljudi. Največ jih dela v Hidrii Bausch v Nemčiji, medtem ko na Madžarskem za zdaj ni nobenega.

Že drži, da imajo lokalni kadri sicer določene prednosti, saj poznajo jezik, bolje razumejo lokalno kulturo in se zato lažje spopadajo z vsakodnevnimi izzivi. A po drugi strani večja etnična razpršenost spreminja dinamiko v podjetjih in lahko zelo pozitivno vpliva na ustvarjalnost in kulturo v kolektivu. Našim zaposlenim v Sloveniji priložnosti za delo v tujini večinoma ponujamo preko internih razpisov ali pa spremljamo ključne kadre, pri čemer poiščemo ustrezne kandidate za prosta delovna mesta. Zavedamo se, da delo v tujini predstavlja enkratno priložnost za nadaljnji razvoj posameznika.

Žal pa opažamo, da se na interne razpise za delovna mesta v tujini še vedno prijavlja premalo kandidatov. Tudi sicer je naša strategija pri kadrovanju na pomembna delovna mesta, da naprej iščemo kandidate znotraj Hidriine in tako dajemo možnost obstoječim ključnim kadrom za napredovanje. Sam sem imel tujino priložnost poizkusiti že kot dijak, ko je Gimnazija Jurija Vege Idrija omogočila izmenjave z nemško gimnazijo Bieberstein. Izkušnja je bila neprecenljiva tako

z vidika razširitve obzorij, spoznavanja jezika in kulture kot tkanja prijateljskih vezi med vrstniki iz Nemčije. V projektu je takrat sodelovala tudi Hidria, ki je nemškimi gimnazijcem omogočila prakso na proizvodnih lokacijah v Sloveniji. Verjetno je pozitivna izkušnja iz Nemčije botrovala, da sem leta 2003 izkoristil priložnost, ki se mi je ponudila in sprejel mesto vodje Hidriine družbe v Veliki Britaniji. S svojimi 27 leti sem se tako podal s trebuhom za kruhom in prišel v majhen novoformirani kolektiv, kjer so bili zaposleni precej starejši od mene in seveda t. i. lokalci.

Po enem letu vodenja družbe v Veliki Britaniji sem sprejel izziv vodenja Hidriine družbe v Švici. Tako sem istočasno bival v dveh zelo različnih državah, vodil dve zelo različni ekipi in izvajal dve zelo različni strategiji. Izkušnja je bila izjemno zahtevna. V Veliki Britaniji smo denimo poskušali prodreti na novo tržišče, medtem ko smo v Švici poskušali zadržati obstoječi tržni položaj. Veliko noči je bilo neprespanih, veliko časa sem preživel na letališčih, v avtomobilu na poti do kupcev, a ko se ozrem nazaj, odločitve ne bi nikoli spremenil. Vodenje dveh majhnih kolektivov sta bili dodatni priložnosti spoznati praktično vsa področja delovanja podjetja, od nabave, planiranja in logistike, prodaje, kadrovanja, prestrukturiranja, računovodstva, financ in še bi lahko našteval.

Bodimo drzni. Premagajmo dvome, strahove in negotovost. Če se nam ponudi priložnost, jo zgrabimo. Pojdimo v svet po nove izkušnje.

Pri tem sem želel vseskozi rasti. Po zaključku štiriletnega mandata sem se vpisal na študij MBA na poslovni šoli Cass Business School v Londonu, ki velja za eno najboljših poslovnih šol v Angliji. Danes mi ni žal. Šele ko doživiš takšno izkušnjo in se vrneš nazaj v domovino, dojamem, kako koristna je lahko za lastno prihodnost in prihodnost družbe. Pa je trava res bolj zelena na drugi strani? Vsekakor je drugačna in prav je, da če se nam ponudi priložnost, jo zagrabimo. Prav je, da smo odprti za spoznavanje novih kultur, dovolj drzni in pogumni, da kdaj v življenju sprejmemo odločitve, ki nas popeljejo iz cone udobja v manj predvidljive vode.

Moj nasvet. Izkoristi priložnosti, ki ponuja jih življenje. Bodi drzen! Premagaj dvome in morebitni strah ter negotovost. Pojdi v svet novim izzivom naproti in se vrni domov poln novih izkušenj, znanja, pozitivne energije in zanosu. Takšne ljudi v Hidrii potrebujemo in cenimo!

POGOVORI Z ZAPOSLENIMI, TALENTI HIDRIE: SILVA MLEKUŽ

SODELOVANJE RODI ČUDEŽE, LE ČE NAM NI MAR, KDO BO POBRAL ZASLUGE

AVTORICA: TONJA BLATNIK, FOTO: ROBERT ZABUKOVEC

Inovativnost, zaščitni znak Hidrie, je letos znova zavela tudi na našem Poletnem dnevu. Med številnimi novostmi programa je izstopal izbor za talente, ki smo ga izvedli prvič. Sodelavce smo tako spoznali v novi luči. Med njimi je bila tudi Silva Mlekuž, sicer zaposlena na stružnici v Hidrii v Tolminu, sicer pa zaprisežena kulturnica. Občinstvo je navdušila s svojo poezijo. Skupaj z intervjujem objavljamo tudi njeno pesem »Na pol poti«, ki jo je junija prvič predstavila na odru.

Svoje sodelavke in sodelavce ste navdušili na Hidriinem Poletnem dnevu, na izboru za talente. Zakaj ste se odločili za sodelovanje?

Ko sem na oglasni deski zagledala povabilo k sodelovanju, mi je zaigralo srce, kajti v tem sem videla znak, da vodstvo v zaposlenih ne vidi zgolj delavcev, temveč podpira njihov osebni razvoj. Ukvarjam se z več dejavnostmi in sprva niti nisem razmišljala, s čim se bom

pravzaprav predstavila, ko pa sem prebrala, da bomo imeli na voljo pet minut, skorajda ni bilo druge možnosti, kot da izberem poezijo.

Katero svojo pesem ste izbrali in zakaj poseben nastop v duetu – svojo poezijo ste namreč prepletli s slikarsko umetnostjo?

S slikarjem Vanetom Kalevom, sicer zaposlenim v koprski podružnici Hidrie, sva v nastopu združila moči, da bi popestrila tako njegovo točko kot mojo, navdih za uvodno pesem pa je bilo prav povezovanje, saj je bila napisana namensko za to priložnost.

Tema tokratne revije je sodelovanje. Kako ga razumete in kaj je pomembno za uspešno sodelovanje?

Odkrito priznam, da je to ena tistih mojih pesmi, ki so mi najbolj uspeli, se pravi, da sodelovanje lahko rodi čudeže, le če nam ni mar, kdo bo pobral zasluge. Je dolgoročno učinkovito, ko si pola delita mnenja tudi, ko s tem tvegata, da bosta nadaljevala po različnih poteh. Vsakdo ima pravico videti vse karte in se sam odločiti, ali želi s to osebo naprej, pa naj bo v odnosih ali v poslu.

Kako bi se opisali v nekaj stavkih, morda v kitici? Kdo je Silva Mlekuž?

To je oseba, ki je imela že od malih nog malo obrnjeno predstavo o življenju. Hotela sem delati, da bi živela, ne pa živeti, da bi delala. Če imaš službo, se zraven lahko ukvarjaš z vsem, za kar čutiš, da si nardarjen, ne da bi te moralo skrbeti, ali boš za to dobil plačilo. Če boš čakal nanj, se boš vse življenje lahko samo pripravljala, živel pa nič.

Zato ste aktivni na različnih področjih. Prednjači pa kultura. Kako to?

Aktivno delujem v čezmejnem kulturnem društvu Nit, edinem društvu, ki povezuje beneške Slovence z domovino, in jim pomaga

ohranjati slovenski jezik in kulturo. Presunljiva iskrenost njihove govorice mi je bila navdih, da sem se društvu pridružila, ga več let vodila in nazadnje še sama začela pisati pesmi. Odkar je padla meja, Posočje ni več bogu za hrbtom, ampak v samem centru, in z branjem nastopamo tako po Sloveniji kot po Italiji. Vsako leto organiziramo delavnice z različnimi literarnimi mentorji, ki jih financirata Javni sklad za kulturne dejavnosti in Urad za Slovence v zamejstvu in po svetu.

Že od najstniških let se neprekinjeno ukvarjate tudi z gledališčem; besedila pišete in igrate.

Z Igralsko skupino Drežnica smo z gostovanji obredli že pol sveta, od Avstrije, Italije, Hrvaške, Makedonije, do Avstralije, Kanade in Južne Amerike. Pa še je stvari, ki jih rada počnem z enako strastjo in ki se jih ne da naučiti v šoli: prerokujem iz kart, raziskujem živalsko simboliko, sem prostovoljka Slovenskega društva hospic in še kaj bi se našlo; svoje čase sem poleg redne službe delala celo na radijski postaji.

Kako dolgo ste že zaposleni v Hidrii in na katerem delovnem mestu?

Skoraj dve leti. Sem operaterka na stružnici, ki je namenjena obdelavi grelca za naš nadvse inovativen sistem s senzorjem tlaka Optymus PSG, ki je leta 2016 osvojil tudi naslov »evropska zelena inovacija

Uveljavljam pravico do dela s skrajšanim delovnim časom in letos prvič v življenju delam po šest ur. To mi je svet ustvarjalnosti samo še bolj odprlo.

leta«. Ti sistemi so vgrajeni v vsak tretji sodobni avtomobil z dizelskim motorjem in kar za 30 odstotkov zmanjšajo porabo goriva in škodljive izpuste. Naš oddelek je letos prejel pohvalo in priznanje za najbolj urejeno in organizirano delovno okolje, ki močno pripomore k obvladovanju operacij in posledično k največji možni učinkovitosti.

Vas delo izpolnjuje, veseli? Zakaj?

Ko veš, da delaš, da bi živel in ne zgolj preživel, si delodajalcu avtomatsko hvaležen za službo in se zanjo tudi potrudiš, sploh če se na delovnem mestu počutiš tako dobro, kot se jaz v Hidrii, saj imam v tolminski podružnici krasne sodelavce in vodje. Trenutno uveljavljam pravico do dela s skrajšanim delovnim časom zaradi starševstva (sinova sta stara šest in osem let), tako da letos prvič v življenju delam po šest ur. To mi je svet ustvarjalnosti samo še bolj odprlo.

Za konec: Kdo je vaš vzor v vsakdanjem življenju in kdo v poeziji?

Vsakdo, ki je prepoznal svoje lastne talente in jih nadgrajuje ne glede na okoliščine. Ali kot bi rekla moja najljubša pesnica Andreina Trusgnach iz Benečije, katere pesniško zbirko z istim naslovom močno priporočam v branje: »Sanje morejo plut vesoko!«

NA POL POTI

Če dam ti pet minut, da bi ustvaril sliko –
poteze bi načrtoval na lični poli za v okvir,
ali bi vzel papir,
ki ga prinese veter,
in slikal po navdihu?

Bi menjal barvitost urejenih vrto
za opustošeno prostranost
hribovskega pašnika,
ki ves diši,
čeprev je gol?

Se upaš zbuditi v jutro,
kjer namesto polikane srajce
pričaka te zmečkana rjuha,
a si nahranjen od pogleda,
ne od kruha?

Se dvigneš nad ogrado
tvojih lastnih rok
in pogledaš prek vesolja,
če si pristrizem moja krila,
da podaljšam tvoja?

KARMEN VIDMAR, RAVNATELJICA GIMNAZIJE JURIJA VEGE IDRIJA O SODELOVANJU S HIDRIO

ODPRTO, PRIJAZNO IN VZAJEMNO **SODELOVANJE**

AVTOR: ERIK BLATNIK, FOTO: ROBERT ZABUKOVEC

Tesna povezanost z lokalnim okoljem in gospodarstvom je bila naši šoli podana tako rekoč v zibelko. Sami se radi pohvalimo, da so našo šolo pred skoraj 120 leti ustanovili rudarji. Zato lahko trdim, da brez podpore lokalne skupnosti in tedanjega rudnika živega srebra v Idriji ne bi imeli tako eminentne ustanove, kot je prva slovenska realka. Rudnik je bil ves čas podpornik in mecen šole. Ob njegovem zatonu so to vlogo prevzela domača podjetja. Med najpomembnejšimi je tudi Hidria.

Vloga domačih podjetij, ki delujejo v Idriji, je za delovanje šole izjemnega pomena. Še zlasti pri opremljenosti in razvoju učnih programov za strokovne programe. Brez izkazanega interesa z njihove strani programov strojne tehnike in mehatronika operaterja na naši šoli ne bi mogli izvajati. Odlično sodelovanje s Hidrio in ostalimi idrijskimi podjetji je zato za nas ključnega pomena. Vlaganje v sodobno računalniško opremo in ostalo infrastrukturo ponuja dijakom strokovnih programov okolje, v katerem lahko pridobivajo ustrezna znanja in kompetence za svoj poklic.

Zavedamo se, da se na področju strojništva in mehatronike spoznanja hitro razvijajo, zato je ključnega pomena, da se z novimi spoznanji seznanjajo tudi naši učitelji, ki jih lahko prenesejo na svoje dijake. Tako izmenjavo izkušenj nam je omogočal projekt Dvig poklicnih kompetenc učiteljev, v okviru katerega je učitelj opravljal dela in naloge v Hidrii, njihovi strokovnjaki pa so svoja znanja predajali dijakom.

Hidria praktična znanja ponuja ne le dijakom ampak tudi učiteljem.

Prav tako je Hidria pomemben delodajalec, ki dijakom strokovnih programov vsako leto na široko odpre vrata s številnimi učnimi mesti za opravljanje praktičnega usposabljanja z delom. Pri pridobivanju praktičnih znanj pomagajo usposobljeni mentorji. Naši dijaki so s praktičnim usposabljanjem zadovoljni, še posebej pa so nav-

dušeni nad možnostjo opravljanja praktičnega usposabljanja preko projekta Erasmus+ v nemškem podjetju Hidria Bausch, v lasti Hidrie. Vsako leto analiziramo pridobljeno znanje, zadovoljstvo vseh treh strani, dijakov, šole in delodajalcev, in skušamo izboljševati prakso. Izkušnje kažejo, da smo vsako leto boljši!

Vloga domačih podjetij je za delovanje prve slovenske realke izjemnega pomena.

Sodelovanje pa ni omejeno le na strokovne programe. S Hidrio skupaj izvajamo tudi laboratorijske vaje za gimnazijce in organiziramo men-

torirano počitniško delo za nadarjene. Korporacija nam s svojimi mentorji z veseljem priskoči na pomoč pri raziskovalnem delu dijakov. Vsaki dve leti je glavni pokrovitelj šole in maturantskega plesa, kar dijakom omogoča nižjo ceno vstopnic za ta svečan dogodek. V zadnjem času so prisluhnili tudi našim potrebam za delno kritje nadstandardnih aktivnosti, ki jih ponujamo v gimnazijskih oddelkih in velikodušno pomagali pri ustvarjanju Kulturnega maratona.

Ker se vsi zavedamo, da je stalno učenje izjemnega pomena, na enoti za izobraževanje odraslih trenutno pripravljamo program, s katerim bodo lahko med drugimi tudi zaposleni s Hidrie brez ustrezne strokovne izobrazbe pridobili kvalifikacije za opravljanje svojega dela. Prav tako bodo lahko v okviru projekta Munera3 utrdili in nadgradili svoje znanje in kompetence s področja kakovosti. Korporacija pa je poleti našim zaposlenim omogočila delavnice s področja komunikacij.

Vsekakor si želimo, da bi naše sodelovanje še naprej ostalo na tako visoki ravni: odprto, prijazno in vzajemno, da bomo vedno znova pripravljene prisluhniti potrebam drug drugega.

AKTIVNI V PARTNERSTVU ZA KADRE

AVTORJA: **MAG. DAMIJANA KRAVANJA, POSOŠKI RAZVOJNI CENTER, IN ERIK BLATNIK, FOTO: ROBERT ZABUKOVEC**

V začetku leta 2018 je Posoški razvojni center na pobudo gospodarskih družb iz Posočja pričel pripravljati projekt, ki bo gospodarstvu služil kot podpora pri promociji tehniških poklicev med mladimi v Posočju in regiji. Rodilo se je Partnerstvo za kadre, kamor so danes vključene štiri občine, podjetja in šole, med njimi tudi Hidria.

Partnerstvo za kadre vzpostavlja pomembno sinergijsko vez med gospodarstvom in šolstvom v regiji ter temelji na izvajanju aktivnosti, ki povezujejo vse ali vsaj večino partnerjev, vključenih v projekt. Tega koordinira Posoški razvojni center, vanj pa je vključenih sedem gospodarskih družb od Bovca do Kanala ob Soči, vse štiri lokalne občine, Severnoprimska gospodarska zbornica ter vse osnovno- in srednješolske institucije na tem območju. Vse zastavljene aktivnosti so namenjene

šolajoči se mladini, v določeni meri pa tudi njihovim staršem, saj jih na roditeljskih sestankih seznanjamo o prednostih projekta za razvoj njihovih otrok, kadrovskih potrebah delodajalcev v Posočju, iskanih poklicih ter možnosti štipendiranja prek Evropskega projekta »Regijska štipendijska shema«.

Hidria je v partnerstvu aktivni član. Mladim skozi strokovne ek-skurzije in delavnice predstavlja zanimiv svet tehničnih poklicev.

PARTNERJI V PARTNERSTVU ZA RAZVOJ

Koordinator podjetja: Posoški razvojni center

PODJETJA:

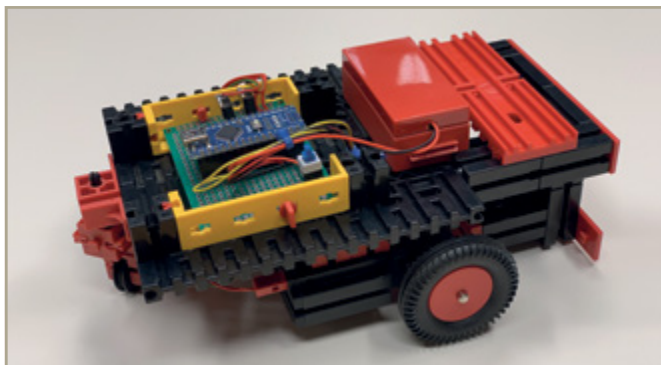
- Hidria
- MAHLE
- TKK Srpenica
- ITW Appliance components
- SALONIT Anhovo
- Gostol TST
- Siapro

OBČINE:

- Bovec
- Kobarid
- Tolmin
- Kanal ob Soči

OSNOVNE ŠOLE IN GIMNAZIJA:

- OŠ Franceta Bevka Tolmin
- OŠ Dušana Muniha Most na Soči
- OŠ Simona Gregorčiča Kobarid
- OŠ Bovec
- OŠ Simona Kosa Podbrdo
- OŠ Kanal
- OŠ Deskle
- Gimnazija Tolmin

V Hidrii tudi s pomočjo robotov mladim približujemo svet tehničnih poklicev. V okviru Kariernega kluba jim v sodelovanju z Osnovno šolo Franceta Bevka Tolmin omogočamo, da z različnih materialov, posebnih kock in IT-opreme sestavljajo čisto prave robote, ki sledijo črtam na tleh ali se s pomočjo senzorjev in posebnega robotskega vida izogibajo stenam in ostalim preprekam.

Učenci in srednješolci so si v okviru Partnerstva za kadre tako lahko ogledali proizvodne procese, prisluhnili razvoju podjetja skozi čas in izvedeli, kateri so perspektivni poklici, ki jih bodo v naslednjih letih potrebovala podjetja. Korporacija je v okviru Kariernega kluba na Osnovni šoli Franceta Bevka Tolmin začela tudi z izvajanjem tehniškega krožka. Poleg tega pa je skupaj s partnerji v projektu mladim omogočila še Tabor robotike v Tolminu, kjer so ti korak po korak spoznavali zakonitosti te zanimive vede in svoje izdelke ob zaključku predstavili staršem in širši javnosti.

Glede na analize so mladi nad projektom navdušeni. V lanskem šolskem letu so partnerji skoraj 1000 učencem in dijakom omogočili

*Mladim skozi strokovne ekskurzije
in delavnice predstavljamo
zanimiv svet tehničnih poklicev.*

podroben vpogled v tehniške poklice kot tudi podjetja v Posočju. Poleti pa so že pričeli s planiranjem novih aktivnosti. Skupaj so si zastavili nove naloge za tekoče šolsko leto. V letošnjem šolskem letu se je namreč interes šol po obisku podjetij v Posočju v primerjavi z lanskim skoraj podvojil. To dokazuje, da so šole prepoznale koristnost tovrstnih aktivnosti za učence, saj na ta način pridobijo širši vpogled v tehniške poklice in možnosti zaposlitve v Posočju. K vključitvi zato vabimo tudi druga posoška podjetja. Pridružite se nam; skupaj bomo za kadre, ki jih Posočje potrebuje za nadaljnji razvoj, naredili še več!

INTERVJU Z MAG. SAŠO FAJ MUT IZ PODJETJA AMROP ADRIA O ŽELJAH IN POTREBAH MLADIH

MLADI ŽELIJO PRISPEVATI K BOLJŠEMU SVETU

AVTORICA: TONJA BLATNIK, FOTO: OSEBNI ARHIV

Mag. Saša Fajmut je v podjetju Amrop Adria zaposlena kot direktorica področja za razvoj vodstvenih potencialov v Adriatik-regiji in generalna direktorica podjetja FranklinCovey Adria. Je poslovna psihologinja z zaključenim magisterijem iz klinične psihologije, končala je tudi študij MBA. Trenutno je aktivna podpredsednica Slovenske kadrovske zveze in aktivno spremlja vedenje, želje in potrebe mladih na trgu dela.

Kako mlade motivirati za delo? Kakšne specifike imajo?

Za mlade, lahko jim rečemo tudi milenijci, je stereotipno značilno, da si želijo hitrega razvoja kariere, stalne povratne informacije, da hočejo videti učinek svojega dela, biti za to tudi primerno nagrajeni ter prispevati k premiku sveta na bolje. Mar je vse to res tako zelo narobe? To je velik izziv zgoj za tiste tradicionalne vodje, ki so v preteklosti naloge razdeljevali iz pozicije avtoritete, o razvoju in motivaciji zaposlenih pa se kaj dosti niso spraševali. Posledica so bili otopeli, odsotni in nesrečni zaposleni, njihov potencial pa je bil le redko v polnosti izkoriščen.

Kako na takšen način vodenja gledajo mladi?

Mladi so takšnemu načinu dela in življenja odločno rekli ne. Opozarjajo nas, da živimo tukaj in zdaj, da smo odgovorni za ljudi in svet okrog sebe ter da je vsaka naša napaka v nekaj sekundah lahko vidna svetovni javnosti. So močno omreženi. Preden se zaposlijo, vsako informacijo o podjetju preverijo v širokem krogu svojih spletnih prijateljev. Plača se jim zdi pomembna, a ne najpomembnejša – ključna je kultura podjetja, ki se mora ujemati z njihovimi osebnimi vrednotami in življenjskim slogom.

Kaj konkretno najraje preverjajo pri delodajalcih?

Ne ponujate fleksibilnega urnika in dela od doma? S tem ste si zaprli vrata za večji del milenijcev. Z razvojem zaposlenih se ne ukvarjate? Težko boste prepričali milenijca, da ostane pri vas. Vsekakor niso potrpežljivi. Skladno z dinamičnim duhom časa, v katerem so rasli, si želijo konstantnega in zanimivega dela, kjer se bodo lahko veliko naučili. Do nadrejenega pristopajo z manj distance, kot smo bili tega vajeni v preteklosti, in ni jih strah vprašati za povišico.

Kako pa se bo razvijal trg dela v prihodnje? Kljub prihodu mladih se namreč populacija stara.

Trg dela se bo zelo spremenil, saj to napovedujejo tudi demografske spremembe. Ker bomo živeli dlje, bodo v istem delovnem okolju sočasno bivale tri ali celo štiri generacije. Predvsem bo v zakonodajnem smislu izziv, kako na trg delovne sile še bolj vključiti starejše. A to je nujno, če želimo dolgoročno ohraniti naš socialni sistem. Tudi za starejšo populacijo je dobro, če ostanejo mentalno aktivni in vpeti v socialno okolje čim dlje. Vemo namreč, da upokojitev predstavlja enega od največjih stresnih dogodkov v življenju.

Podjetja morajo ustvariti delovna okolja, v katerih bodo ljudje videli smisel v svojem delu in imeli možnost nenehnega razvoja.

Kljub temu pa bomo še vedno potrebovali svežo silo. Kako zagotoviti, da se mladi ne bodo izseljevali drugam?

Pripadniki milenijske generacije so veliko bolj mobilni kot starejši, saj so odrasli v času odprtih meja in možnosti neomejene komunikacije s svetom. A tudi zanje velja tako kot za ostale: če jim bo v domači deželi prijetno, bodo tu tudi ostali.

Kakšno vlogo imajo pri tem gospodarstvo, lokalna skupnost, naša država navsezadnje?

Vemo, da je Slovenija ena izmed najvarnejših in zelenih dežel na svetu. V športu sodimo med države z največ odličji na prebivalca, kakovost življenja je visoka. Odgovornost je na vodstvu naših podjetij, da ustvarijo delovna okolja, kjer bodo ljudje videli smisel v svojem delu, kjer se bodo dobro počutili in se imeli možnost nenehno razvijati. Časi, ko smo želeli imeti zgoj varnost zaposlitve, so mimo. Ljudje želimo danes v vseh pogledih imeti dobro službo.

Ker bomo živeli dlje,
bodo v istem delovnem okolju
sočasno bivale tri
ali celo štiri generacije.

3. HIDRII LEDENI IZZIV

ODDRSALI SMO V KROMPIRJEVE POČITNICE

AVTORICA: VESNA MARINAC, FOTO: ERIK BLATNIK

V Hidrii prvi dan jesenskih počitnic že tradicionalno zaznamujemo z obiskom legendarne Hale Podmežakla na Jesenicah. Tretji Ledeni izziv za otroke naših zaposlenih in njihovih prijateljev je kot vedno minil v spoznavanju osnov drsanja in hokeja na ledu, letos prvič pa tudi kegljanja.

Več kot 70 otrok naših zaposlenih in njihovih prijateljev, med katerimi je najmlajši štlet pet, najstarejši pa 15 let, ter njihovih staršev in skrbnikov je začetek krompirjevih počitnic začelo s širokimi nasmehi, polnimi razburljivih pričakovanj. Že zjutraj smo se namreč vkrcali v avtobuse, kombije in avtomobile ter krenili proti mestu jekla in narcis – proti železarskim Jesenicam. Pred ledno dvorano smo si najprej izmenjali navihane prigode s poti, se okrepčali z okusnimi sendviči in se nato kar se je dalo hitro razdelili v dve skupini. Čakale so nas namreč zanimive, predvsem pa nepozabne aktivnosti in dogodivščine.

Še preden smo stopili na led, smo si ogledali trening članske selekcije hokejistov in se z nekaterimi od njih tudi nastavili fotografskim objektivom. Po tem je starejša skupina otrok stopila na led. Sprva so bili na spolzki podlagi nekoliko nerodni, vendar so do konca termina, zahvaljujoč podkovanim trenerjem Hokejskega društva Hidria Jese-

nice, tudi nekdanjim hokejistom, postali že pravi profesionalci. Vrтели so se na drsalkah, podajali plošček, streljali na gol in zelo uživali. Mlajši otroci so medtem v sosednji dvorani spoznavali čare kegljanja in ciljali keglje. Na polovici dneva so se zamenjali in ponovili vajo.

Seveda bi, če bi vprašali otroke, ti lahko drsali in kegljali pozno v noč. A vsega lepega je enkrat konec. Tudi v našem primeru žal ni bilo nič drugače. Smo pa kljub temu morali opraviti še eno sladko dejanje. Čakala nas je češnjica na vrhu torte – kosilo. VVIP-loži ledne dvorane Podmežakla smo ob pogledu na trening mladih hokejskih upov jeseniškega in slovenskega hokeja, ki se je odvijal pod nami, pojedli okusno kosilo in se počasi pripravili na odhod.

Vsi smo se strinjali, da je Hidrii Ledeni izziv ZAKON! Otroci pa so k temu dodali, da bi takšno dogodivščino z veseljem še enkrat ponovili. Zato se vidimo naslednje leto.

Otroci so spoznali tudi bogato zgodovino in uspehe jeseniškega hokeja na ledu.

Letos smo uživali tudi v kegljanju.

KOMENTAR PREDSEDNIKA HD HIDRIA JESENICE MIHA REBOLJA O RAZVOJU JESENIŠKEGA PODMLADKA

MLADI JESENIŠKI HOKEJISTI PRVIČ V ČLANSKI KONKURENCI

FOTO: ROBERT ZABUKOVEC

Hokejsko društvo Hidria Jesenice je v preteklih letih s kategorijo U-20 uspešno nastopalo v mednarodnem prvenstvu Erste Bank Youth Stars League, ki pa je bilo žal, tako kot smo ga poznali, z letošnjo sezono ukinjeno. Zato smo na Jesenicah zavihali rokave ter z vso resnostjo in zagnanostjo pristopili k članskemu tekmovanju v slovenskem državnem prvenstvu in mednarodnem tekmovanju International Hockey League. Mladim smo namreč dolžni omogočiti kakovosten razvoj.

MIHA REBOLJ

**Jeseniški hokej je pomemben
povezovalac lokalnega in širšega okolja.**

GABER GLAVIČ,

GLAVNI TRENER ČLANSKE EKIPE HD HIDRIA JESENICE

Mladi napredujejo iz leta v leto, saj jim ponujamo celosten program. Poleg ledenih treningov tudi kondicijske oz. t. i. suhe treninge, videoanalize, psihološke priprave, osnove prehrane itd. Za vse to z medsebojnim sodelovanjem skrbimo trenerji. Hkrati pa stremimo k pridobivanju novih znanj. To je temelj, ki ga nosijo s seboj naši igralci, ko zaigrajo za prvo člansko ekipo oz. za kateri koli drug klub. Trenutno približno dve tretjini prve članske ekipe HDD Sij Acroni Jesenice sestavljajo člani HD Hidria Jesenice. Kar nekaj jih uspešno igra tudi v tujini.

Hokejsko društvo Hidria Jesenice se igralsko krepi iz uspešne hokejske šole, v kateri se najmlajši nadobudneži v moderni Športni dvorani Podmežakla učijo prvih drsalo-hokejskih korakov. Na podlagi trdo zgrajenih temeljev uspešno nastopajo v petih kategorijah slovenskega državnega prvenstva in vseh tekmovalnih kategorijah slovenske hokejske reprezentance. Že ob ustanovitvi našega hokejskega društva, leta 1998, je bila usmeritev delovanja jasno začrtana in se vse od tedaj ni spremenila. Naša vizija namreč stremi h kakovostnemu in zdravemu razvoju mladih jeseniških hokejistov na in izven ledene ploskve.

Pravilne usmeritve potrjujemo s številnimi nastopi na tekmovanjih doma in v tujini. A časi se spreminjajo, tekmovanja tudi, zato je treba biti vedno pripravljen na nove izzive. Če smo še lani s kategorijo U-20 uspešno nastopali v mednarodni ligi Erste Bank Youth Stars League – EBYSL, tega zaradi drastičnih sprememb v tekmovalnem sistemu v letošnji sezoni žal ni več. Moram priznati, da smo bili nad to odločitvijo vodstva lige res neprijetno preseženi, saj smo bili v zadnjih dveh sezonah edini slovenski hokejski klub, ki je hokejistom do 20 let ponujal takšno možnost tekmovanja.

Spomladi smo zato morali najti rešitev, s katero bi še naprej perspektivnim hokejistom nudili kakovosten športni razvoj. Obstajala je namreč bojazen, da bi fantje odšli v druga hokejska okolja ali celo prenehali z igranjem. V izogib temu smo s hokejisti iz nekdanje kategorije U-20 opravili razgovore, se "prešteli" in ustanovili svojo člansko ekipo, sestavljeno iz mladih, zagnanih hokejistov, ki si še utirajo pot v odrasli svet hokeja skozi nastope v slovenskem član-

skem državnem prvenstvu in mednarodni hokejski ligi IHL z ekipe iz Slovenije, Hrvaške in Srbije. Tekmovanje je kakovostno in predstavlja ravno pravi izziv za naše mlade fante na poti proti igralskemu odraščanju v močnejših ligah. Naše ambicije namreč stremijo k nadaljnjemu celovitemu razvoju mladih športnikov oziroma hokejistov. Poleg njihovega kakovostnega razvoja kot zdrave in celovite osebnosti so naši načrti seveda tudi tekmovalni. Želimo si ponoviti osvojitve vsaj dveh naslovov državnih prvakov in kar se da uspešno tekmovali v članski kategoriji.

Strokovni kader v društvu je zagnan, mlad in kar je najbolj pomembno, strokovno usposobljen. Trenerji se udeležujejo različnih seminarjev z različnih športnih in tudi izvenšportnih področij. So-

dobna tehnika omogoča izobraževanje preko spleta in različnih aplikacij, v katerih trenerji iz hokejsko bolj razvitega sveta razpravljajo o modernih pristopih in sistemih treniranja. Hokej na ledu je namreč izjemno dinamičen šport, zato zahteva popolno angažiranost trenerjev in ostalih športnih delavcev. V kolikor

želimo mladim nuditi najboljše pogoje za razvoj, moramo tem sodobnim trendom seveda tudi slediti, jih upoštevati in ustrezno prilagajati mladim borcem na ledu.

Morali smo najti rešitev, s katero bi mladim perspektivnim hokejistom še naprej ponujali kakovosten športni razvoj.

Jeseniški hokej je pomemben povezovalc lokalnega in širšega okolja, ki vzbuja silovite športne emocije in hkrati s tradicijo in pripadnostjo združuje različne generacije. Vse to vodi k odgovornemu delu vseh vpletenih. Igralci začutijo, da je hokej poleg zabave resno, disciplinirano in naporno delo. Istočasno pa se zavedajo, da le to prinaša uspeh, zato v tem uživajo in hkrati postajajo odlični hokejisti ter dobri posamezniki v družbi.

SAŠO KAVČIČ O RAZVOJU IN NAČRTIH KOŠARKARSKEGA KLUBA HIDRIA

NAJKAKOVOSTNEJŠA ČLANSKA ZASEDBA DO ZDAJ

FOTO: ROBERT ZABUKOVEC

Tako kot vsako leto bomo tudi v prihajajoči sezoni 2019/2020 poskušali v klubu stopiti stopničko višje. Menim, da stopicanje na mestu ne prinaša nič dobrega, zato smo delo zastavili še ambicioznejše.

SAŠO KAVČIČ

Veseli smo, da smo uspeli zadržati celotno jedro članske ekipe iz lanske sezone, hkrati pa v Idrijo pripeljati trenerja Gašperja Kolmana. Verjamem, da smo sestavili najkakovostnejšo člansko zasedbo v zadnjih letih. Česa je ta ekipa sposobna, pa bomo videli prav kmalu. Pri mlajših selekcijah želimo predvsem ustvariti veliko bazo igralcev, kar nam zadnja leta dobro uspeva. V nekaj letih bo, kot kaže, celotna piramida kluba še močnejša. Delovanje smo razširili tudi na Osnovno šolo Črni Vrh, kjer je bil odziv otrok zelo dober.

Poleg že utečenih programov pri mlajših selekcijah se v klubu trudimo, da otrokom iz našega okolja po-

nudimo nekaj več kot le gole treninge in tekmovanja. Tudi v letošnjem letu se bomo udeležili mednarodnih turnirjev, organizirali športne počitnice, mlajše selekcije pa odpeljali na tradicionalne morske košarkarske priprave v Bašanijo. Dobili smo tudi povabilo medijske hiše Šport klub za udeležbo na njihovem košarkarskem turnirju, ki je medijsko zelo dobro pokrit in posledično še privlačnejši za mlade igralce.

Skrbimo seveda tudi za razvoj različnega kadra, ki je potreben za nemoteno delovanje kluba. Ta bo letos združeval že blizu 150 košarkarjev različnih starosti. S tem krepimo naše delovanje in razvoj kolektiva. Klub, ki je letos praznoval častitljivih 50 let, pa je iz leta v leto močnejši.

Predsednik Nogometne šole Hidria Tolmin Mitja Taljat o sezoni 2019/2020

V Nogometni šoli Hidria Tolmin še naprej želimo k vadbi privabljati čim večje število otrok in jih s tem navduševati za nogomet. Poleg tega želimo v okviru Nogometne šole dodatno izboljšati kakovost dela, obogatiti vsebine in jih smiselno razdelati. Pred začetkom sezone 2019/20 smo sestavili podroben vsebinski načrt dela za starostne kategorije do 13. leta. V njem so zajeti konkretni tehnični elementi, razvrščeni v smiselno zaporedje in razdeljeni po starostnih kategorijah. Delo v kategorijah od U8 do U11 je večinoma razdeljeno po posameznem letniku. Tako dva letnika ne igrata več skupaj, s čimer bo kakovost dela še boljša. Še vedno izvajamo tudi dodatne individualne treninge za otroke od kategorije U12 do U19.

INTERVJU Z GLASBENIKOM FILIPOM LAZARJEM

VČASIH RINEM Z GLAVO SKOZI ZID

AVTOR: ERIK BLATNIK, FOTO: OSEBNI ARHIV

Mladi glasbenik in trobilec Filip Lazar zagotovo ne bi tako dobro igral francoskega roga, če mu pri njegovem razvoju ne bi pomagala tudi naša korporacija. Prve glasbene korake je naredil v tretjem razredu osnovne šole v Idriji, nadaljeval v Ljubljani na Konservatoriju za glasbo in balet, prvo leto študija preživel na Univerzi za umetnost v Gradcu, zdaj pa že dobro leto študira v Nemčiji. Tam, pravi, se počuti naravnost odlično.

Kaj vas je pritegnilo h glasbi? Družina, prijatelji, sam, vzorniki na televiziji ali kaj čisto drugega?

Zdi se mi, da najbolj družina, prav tako so instrument igrali že nekateri starejši kolegi. Seveda pa mi je bil največji cilj priti v idrijsko godbo. Njene koncerte sem spremljal že prej, saj je njen član tudi moj oče.

Kje vse pa ste nabirali svoje znanje? Igrate namreč že od tretjega razreda osnovne šole.

Začel sem na kljunasti flauti v Idriji in se po letu dni preusmeril na francoski rog, ki ga igram še danes. Znanje sem nato nabiral v naši prestolnici. Po zaključeni srednji šoli sem opravljal sprejemne izpite v različnih krajih. Profesor v Frankfurtu mi je bil zelo pri srcu, a prvič žal nisem bil uspešen, zato sem eno leto študiral v Gradcu. Lahko bi ostal tam, ampak mi je bil Frankfurt tako privlačen, da sem naslednje leto poizkusil še enkrat. In uspel!

Zdaj ste dobro leto v Nemčiji, kjer obiskujete Hochschule für Musik und darstellende Kunst Frankfurt. Selekcija je bila verjetno huda?

Za mesto v rogističnem razredu sem se potegoval že eno leto prej. Lansko leto pa sem pred sprejemnimi izpiti še enkrat stopil v stik s profesorjem Tapanijem in imel z njim najprej zasebno uro. Dober občutek sem dobil že, ko me je po uri povabil na kavo. Imel sem malce sreče, da nas je v prvi letnik dodiplomskega in podiplomskega študija vzel štiri, kandidatov pa je bilo okoli 15.

Ste pa vztrajni. Je za glasbenika to pomembna lastnost?

Pri meni je prevelika vztrajnost včasih težavna. Velikokrat »rinem z glavo skozi zid«, kar me vedno znova tepe. Dostikrat je treba odložiti instrument, nekajkrat globoko vdihniti in nato nadaljevati. Seveda je za glasbenika vztrajnost zelo pomembna. Pridejo namreč dnevi, ko ne gre vse, kot bi želel, pa je treba vseeno nadaljevati. Zdi se mi, da je ta lastnost pomembna tudi za druge stvari v življenju.

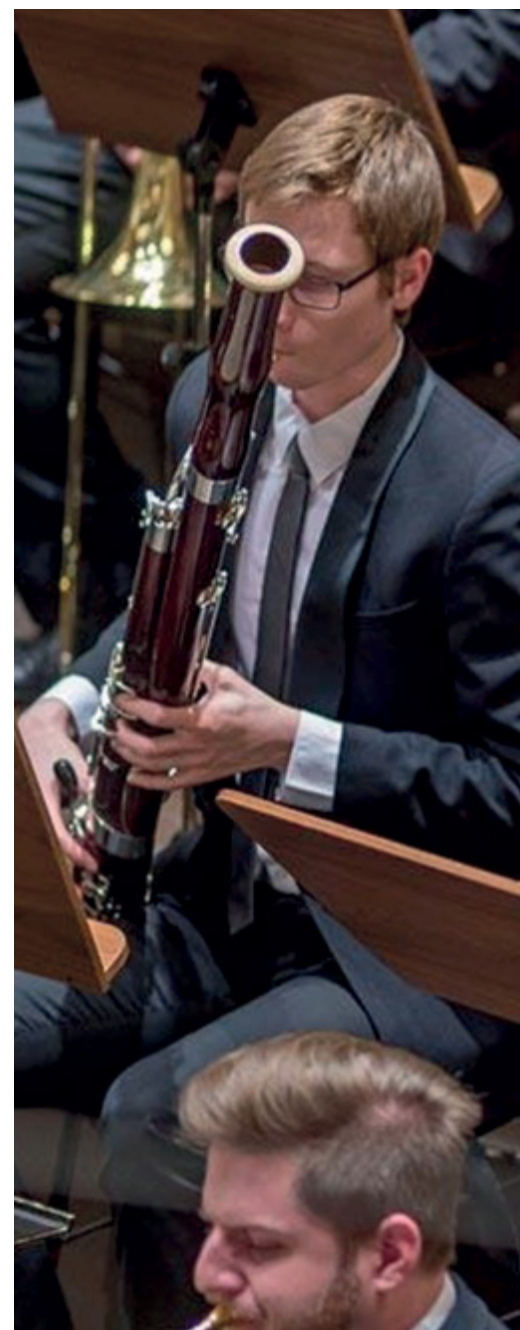
Pri vašem glasbenem izobraževanju vam je pomagala tudi Hidria. Kaj ste dosegli z njeno pomočjo, kar sicer brez nje ne bi?

Hidria mi je že dvakrat omogočila obiske različnih strokovnih seminarjev z vrhunskimi profesorji. Ti so mi pomagali, da lahko zdaj študiram v Frankfurtu. Prav tako mi je korporacija omogočila nakup notnega materiala. Pred štirimi leti pa sem zaradi njene podpore lahko videl ZDA in Kalifornijo. Tam sem se udeležil konference pihalnih orkestrorov. Tako sem imel priložnost igrati v orkestru s sovrstniki z vsega sveta. To je bila zelo lepa izkušnja.

Kje vse ste že koncertirali? Kje vam je bilo najboljše?

Všeč so mi koncerti z orkestrom v velikih dvoranah. Na primer v Gradcu imajo zelo lepo, imenuje se Stefanie Saal, v Frankfurtu pa Alte Oper. Gallusova dvorana je prav tako izjemna. Super je, če po

”
Za glasbenika je vztrajnost
zelo pomembna.

koncertu dobimo tudi zakusko. Da si povrnem izgubljeno energijo in grem okrepcan v nov dan (smeh).

Kaj pa vzorniki? Jih imate veliko ali se držite svoje poti? Če bi lahko katerega izpostavil, kdo bi to bil?

Veliko ljudi me motivira in spodbuja, večina je prijateljev in kolegov. Moj vzornik je prof. Esa Tapani, pri katerem študiram eno leto. Njegov način učenja in komuniciranja s študenti mi je zelo všeč, poleg tega pa igra rog naravnost čudovito. Njegov pogled na življenje je lahkoten in šaljiv, ničesar ne vzame preveč resno in nikoli ne obupa.

Radi potujete, spoznavate tuje kraje in živite v njih? Kje se vidite v prihodnje – v Sloveniji ali v tujini?

Vedno mi je težko zapustiti udobje doma, ampak ko se usedem na avtobus ali letalo, me ta občutek mine. Zato žal odgovora na

to vprašanje zaenkrat nimam, saj še študiram. Razmišljam samo o tem, kaj vse me še čaka in kako lepo se bom imel. Glasbeni svet nudi veliko priložnosti, zato se bom pustil presenetiti.

Bi brez Hidriine pomoči lahko dosegli to, kar ste?

Hidria mi ponuja veliko pomoči. Prav tako tudi Godbenemu društvu rudarjev Idrija, v katerem igram že 10 let in ki mi je bilo v veliko pomoč pri pridobivanju glasbenih izkušenj ter finančno. Prav letos so mi pomagali kupiti nov instrument.

Kdaj vas bomo lahko videli in slišali pri nas?

Vsako leto rad sodelujem na koncertih Godbenega društva. Upam, da mi bo v prihodnje uspelo tudi igranje v katerem od profesionalnih simfoničnih orkestrrov v Sloveniji. To je moja velika želja in delam vse, da si jo uresničim.

HIDRIA IN SKRBE ZA LOKALNO OKOLJE

ZA USPEH JE POTREBNA TUDI ZADOVOLJNA LOKALNA SKUPNOST

AVTOR: ERIK BLATNIK, FOTO: ROBERT ZABUKOVEC

V Hidrii se zavedamo, da močna lokalna skupnost in zadovoljni krajanji pomembno prispevajo k razvoju in krepitvi tako države kot lokalnih okolij, v katerih delujemo. Zato smo med poletjem v Spodnji Idriji obnovili tamkajšnje igrišče za odbojko na mivki in Občini Idrija podelili vozilo za prevoz starejših oseb.

Ker so starejši občani danes za prevoze odvisni predvsem od družinskih članov, ti pa si zanje zlasti v dopoldanskem času zaradi službenih obveznosti težko najdejo čas, bodo lahko Hidriino vozilo za prevoz starejših oseb brezplačno uporabljali vsi prebivalci Občine Idrija, starejši od 65 let. Vozniki prostovoljci, ki bodo za opravljanje te oblike prostovoljstva predhodno opravili tudi izobraževanje, bodo uporabnike vozili predvsem do zdravnikov, pa tudi trgovin, bank in ostalih javnih ustanov.

Župan Občine Idrija Tomaž Vencelj zato Hidriino donacijo vozila nadvse pozdravlja: »Sodelovanje Hidrie in Občine Idrija ocenjujem kot dobro, saj je korporacija že vrsto let glavni sponzor Godbena-ga društva rudarjev Idrija, ki je opredeljeno kot društvo, ki deluje v javnem interesu na področju kulture. Prav tako Hidria sponzorira idrijski Košarkarski klub. Čeprav to sodelovanje ni direktno povezano z občino, pa posredno vpliva na razvoj in uspešnost dejavnosti, za katere je občina odgovorna.«

TOMAŽ VENCELJ,
ŽUPAN OBČINE IDRİJA

»Vzajemnost gospodarstva in lokalne skupnosti prinaša koristi obema, saj jima zagotavlja stabilnost, večjo odpornost in razvoj.«

NATAŠA FINK,
LJUBITELJICA ODBOJKE

»Možnost uporabe igrišča in igranja odbojke je eden od mnogih razlogov, zakaj sem se vrnila v Idrijo in tu rada živim.«

Ob tem Vencelj poudarja, da je sodelovanje gospodarstva in občine v idrijskem okolju že od nekdaj izjemno pomembno: »Zgodovinska povezanost in soodvisnost gospodarstva in lokalne skupnosti je na Idrijskem botrovala številnim uspešnim zgodbam na različnih področjih življenja od ekonomije, znanosti do zdravstva, šolstvo in podobno. Vzajemnost gospodarstva in lokalne skupnosti prinaša koristi obema, saj jima zagotavlja stabilnost, večjo odpornost in razvoj.«

Z županom se strinjajo idrijski športniki, med katerimi so tudi zvesti ljubitelji odbojke. Ti so na nedavnem Evropskem prvenstvu v tem športu skupaj z ostalimi Slovenci strastno navijali za našo odbojgarsko reprezentanco, najboljšo ekipo v Evropi. V Hidriji smo jim med poletjem v celoti uredili odbojgarsko igrišče in jim omogočili kakovosten razvoj in sprostitev obenem. »Hidriji smo za igrišče za odbojko na mivki s soigralci izredno hvaležni. Odbojka je odličen šport za rekreativce, ki omogoča zdrav način življenja in kakovostno obliko priložnega druženja,« pravi Nataša Fink, odbojgarska zanesenjakinja.

Ob tem Finkova poudarja, da zaradi tovrstnega pozitivnega sodelovanja rada živi v Idriji: »Zase lahko tudi rečem, da je možnost uporabe igrišča in igranja odbojke eden od mnogih razlogov, zakaj sem se vrnila v Idrijo in tu rada živim. Vesela sem, da se na igrišču zadržujejo mladi, in verjamem, da jim bomo navdih za način življenja, prepleten s športom. Upamo, da se bo tudi v prihodnje ohranjalo in vlagalo v take in podobne športne aktivnosti.« Prepričana je namreč, da so v sodobnem, pogostokrat hitrem in stresnem tempu življenja, takšne geste gospodarstva, kot jo je pokazala Hidria, nadvse dobrodošle in vredne, lokalni skupnosti in njenim prebivalcem pa vliva še dodatno motivacijo.

In tega se v Hidriji zelo dobro zavedamo. Zato s projektom Gradimo močna partnerstva za bodoče zmagovalce kot generalni sponzor podpiramo Hokejsko društvo Hidria Jesenice, ki združuje 250 igralcev starih med 3 in 20 let. Poleg tega smo mladim upom slovenskega tenisa skupaj s partnerji in podporniki že drugo leto zapored omogočili udeležbo na enotedenski teniški Akademiji Novaka Djokovića v Beogradu. Smo sponzorji in donatorji Godbenega društva rudarjev Idrija, Košarkarskega kluba Hidria, Nogometne šole Hidria Tolmin, Tekaško-smučarskega kluba Idrija in Gimnazije Jurija Vege Idrija. Skupaj z močno lokalno skupnostjo, zadovoljnimi krajanji in talentirani posamezniki namreč rastemo in se razvijamo ter tako krepimo lokalna okolja in Slovenijo.

24. LJUBLJANSKI MARATON

BIL JE DAN REKORDOV IN HIDRIA JE BILA ZRAVEN

AVTOR: ERIK BLATNIK, FOTO: ROBERT ZABUKOVEC

Prelepa zadnja sončna nedelja v oktobru je tudi letos na ljubljanske ulice privabila številne tekače z vsega sveta. 24. ljubljanski maraton je namreč minil v znamenju številnih rekordov. Na njem so kot vsako leto sodelovali tudi naši sodelavci. S svojimi nastopi in številčnostjo so znova dokazali vztrajnost, vzdržljivost in moč – vrline, potrebne za doseganje vrhunskih rezultatov.

Kar 168 Hidriinih tekačic in tekačev je na zadnjo oktobrsko nedeljo skupaj s preostalimi 19.612 udeleženci 24. ljubljanskega maratona zavzelo ulice našega glavnega mesta. Tekli so na 10-, 21- in 42-kilometrski preizkušnji. Vsi so bili odlični, saj so s svojimi nastopi in pripravljenostjo pokazali obilico požrtvovalnosti, vzdržljivosti in truda, kar je na koncu narisalo ogromno zadovoljstvo na njihovih obrazih.

Topla in sončna nedelja je bila namreč več kot očitno ravno pravšnja za doseganje rekordov. Po jutranjem hladu zaradi goste megle je temperatura v ozračju kmalu začela naraščati in sredi dneva dosegla za Ljubljanski maraton rekordnih 20 stopinj Celzija.

Čeprav to niso bili idealni pogoji za rekord med moškimi na 42 kilometrov, kjer je zmagal Etiopijec Kelkile Gezahegn Woldaregay (2:07:29), pa je bilo ozračje ravno pravšnje za ženske, kjer je slavila Kenijka Borne Chepkirui Kitur (2:21:26) in postavila tudi rekord ljubljanske proge.

A v odličnem vzdušju slovenskega tekaškega praznika rekordov niso slavili le temnopolti tekači. Podirali so jih tudi Slovenci. Na 10-kilometrski preizkušnji je bil najhitrejši Jan Kokalj, ki je s časom 30:52 postavil nov slovenski rekord na to razdaljo. Na 42 kilometrov pa sta rekordna postala nekdanji olimpijec Primož Kobe (2:29:53 – skupno deveti) in 34-letna amaterska tekačica Saša Pisk (2:56:50 – skupno 12).

*Naši tekačice in tekači so pokazali
zvrhano mero vzdržljivosti,
vztrajnosti in moči – vrlin, potrebnih
za doseganje zmag.*

Na 42-kilometrski preizkušnji so znova dominirali temnopolti tekači.

Indijansko poletje, odlično vzdušje in vrhunska organizacija – formula za nasmeh na obrazih.

INTERVJU Z IVI SVETLIK OB 25-LETNICI KENDOVEGA DVORCA

VARUH KULTURNE DEDIŠČINE IN HIŠA ODLIČNE KULINARIČNE PONUDBE IDRIJSKEGA OKOLIŠA, S SODOBNIM PRIDIHOM

AVTORJA: TONJA IN ERIK BLATNIK, FOTO: ROBERT ZABUKOVEC

Na Kendovem dvorcu v Spodnji Idriji že četrto stoletje skrbijo, da se njihovi gostje počutijo kot doma. S svojo gostoljubnostjo, toplino in gurmansko prefinjenostjo lokalnih specialitet vedno znova poskrbijo, da s tega prelepega petzvezdičnega dvorca, člana mednarodnega združenja prestižnih hotelov in dvorcev Relais & Chateaux, odidejo polni lepih doživetij in spominov. Veliko zaslug za to ima ob podpori svoje zveste ekipe gospodarica dvorca Ivi Svetlik, vedno polna energije, idej in zanosa.

Gospa Ivi, kako se počutite, ko stopite v Kendov dvorec? Je to več kot le hotel?

Počutim se lepo, kot doma. Vse me spominja na dom, na domačo hišo. Je moj najljubši kraj, saj je od tu prelep pogled na starožitno Spodnjo Idrijo z romarsko cerkvijo Marijo na skalci in okoliške gozdne hribe. Vse to je Kendov dvorec in vse to občutijo tudi naši obiskovalci.

Marsikaj ste skupaj z gosti že doživeli v teh 25 letih delovanja. Kako pa so izgledali začetki? Kendova domačija ni bila vedno takšna kot danes.

Ko sem prvič vstopila v dvorec, sem takoj začutila neko pozitivno energijo, pa čeprav je bila hiša v začetku devetdesetih let prejšnjega stoletja, ko jo je pod svoje okrilje prevzela Hidria, v zelo slabem stanju. Kljub temu da je propadala in bi jo kdo že zdavnaj podrl, sem že na začetku začutila, da se iz nje lahko naredi nekaj pozitivnega, nekaj kar bo v sebi nosilo dobrodošlico in bo osrečevalo ljudi.

In to se prav gotovo čuti na vsakem koraku. Tudi zaradi tega, ker je dvorec opremljen s številnimi tradicionalnimi in brezčasnimi artikli, ki poleg vrhunskih storitev še dodatno poudarjajo domačnost dvorca. Kako ste se lotili tega, ne tako enostavnega projekta?

Z vnašanjem duše v prostor, kamor spada tudi opremljanje prostorov, sem se in se še vedno veliko ukvarjam. Znanje sem črpala iz bogate spodnjeidrijske tradicije in dediščine, ki sem jo dodobra preštudirala, pogovarjala sem se tudi z nekdanjo lastnico dvorca Doro Kenda. Dvorec je namreč obnovljen pod budnim očesom spomeni-

škega varstva. Pohišstvo in artikle sem iskala vsepovsod, pri sosedih in domačinih v Spodnji Idriji in okoliških krajih, nekaj kosov je bilo tudi na dvorcu. Pri tem sem se poskušala vživeti v prostor in začutiti, kako se bodo v njem počutili gostje. Lahko bi rekla, da mi je skupaj s sodelavci uspelo prebuditi spečto Trnuljčico.

To so gostje hitro spoznali in vas v teh letih nagradili s številnimi obiski, pohvalami in priporočili. A eno je bilo še posebej pomembno?

Tako kot v Hidrii, tudi na Kendovem dvorcu zasledujemo odličnost na vseh področjih. To je naše vodilo. Vse kar delamo, delamo s premislekom in vizijo. Obenem pa imamo občutek za ljudi. In to so prvi obiskovalci začutili že takoj na začetku našega delovanja. Večerjo prvemu poslovnemu gostu, Francozu, sem leta 1994 postregla, kot bi jo doma. Od doma sem prinesla prti in likalnik, rože sem nabrala na vrtu. Že prve jedi pa so bile enostavne in prefinjeno skromne, z idrijskega okolja. Nad ponudbo in našo domačnostjo je bil tako navdušen, da nas je takoj po njegovem prihodu v Lyon priporočil Relais & Chateauxu. V istem tednu je sledilo tudi priporočilo ameriškega poslovnega gosta, ki je napisal, da je Kendov dvorec vzhajajoča zvezda. Vsebuje namreč vso filozofijo tega prestižnega združenja – vljudnost, šarm, značaj, spokojnost in dobro kuhinjo. In res – leta 1999 so nas Francozi sprejeli medse, v združenje Relais & Chateaux, ki danes šteje več kot 580 vrhunskih dvorcev, hotelov in restavracij z vsega sveta, tudi iz Spodnje Idrije.

Ekipa, katere pomembnost vedno poudarjate, vam je v vseh teh letih zvesto stala ob strani. Z njimi ste dosegli zavidljive uspehe.

Nekateri so z vami že od vsega začetka. Kaj imajo, česar drugi nimajo?

Na prvem mestu se počutijo kot doma, kot del družine. So vztrajni, pridni, polni energije, vedoželjni. Že od vsega začetka mi zaupajo, sledijo mojim idejam in jih nadgrajujejo. Glavni kuhar Franci Pivk in vodja restavracije Gregor Kosmač sta z mano že 25 let, več kot 20 let pa tudi kuhar Klavdij Piriš, Simona Golja Kosmač in Irma Raspet. Vsa ta leta smo vsi skupaj uspeli ohraniti srčnost in prijaznost. Prav gotovo so začutili, da sem z vsem srcem pri stvari, da mi je delo na dvorcu poseben užitek in sem pri tem odprla tudi del svoje duše. Sem kot mama, ki pohvali, se razneži, včasih pa mora biti tudi huda. A oni to zelo dobro razumejo, saj je družinski duh tudi zanje zelo pomemben. Drug drugemu zaupamo. Brez tega ni uspeha in dobrega odnosa.

Leta 2005 ste bili nominirani tudi za Slovenko leta. Takrat so vas

jemo tudi z lokalnimi kmetovalci, od katerih kupujemo prvovrstne sestavine za pripravo naših jedi in marsikdo izmed njih si je zaradi Kendovega dvorca tudi malenkost povečal svojo njivico (smeh). Z vzajemnostjo in sodelovanjem vsi pridobivamo.

Ali lahko ob 25-letnici pričakujemo tudi kakšno posebno, znova najdeno lokalno jed, značilno le za Kendov dvorec?

Tudi to imamo v mislih. Hrano in sestavine za naše jedi pridobivamo z idealnih leg okoli področij Krniške in Ledinske planote. Zelenjava od tu je res vrhunska. Če smo v prvih 25 letih poudarek dajali na prepoznavnosti dvorca, se bomo v naslednjem obdobju osredotočili na promocijo naših kulinarično-gurmanskih specialitet.

Mladi bodo tako kot povsod pri tem igrali pomembno vlogo. Kaj jim svetujete? S svojim delom ste namreč dokazali, da lahko na

Ivi Svetlik z dolgoletnimi sodelavci, ki ji vsa ta leta zvesto stojijo ob strani.

Od leve: gospa Marica, Irma Raspet, Simona Golja Kosmač, Franci Pivk, Edvard in Ivi Svetlik, Gregor Kosmač ter gospe Milka in Lučka.

opisali kot živo srebro, vedno v gibanju, polno idej in obenem veliko poznavalko butičnega turizma. Z ekipo ste naredili res veliko zgodbo. Na kaj ste še posebej ponosni v tem četrstoletju?

Kendov dvorec živi za Spodnjo Idrijo in obratno. Kaj želim s tem povedati? S prenovo in začetkom delovanja dvorca je Spodnja Idrija znova zaživela. Pri tem so nam pomagali številni domačini in sosedje. Skupaj smo uredili okolico kraja, zasadili drevje, oživel stare običaje, tradicijo, kot je izdelovanje šajblčkov, in znamenitosti, kjer nedvomno prednjači spodnjeidrijska farna cerkev. Zaradi tega Kendov dvorec, ki je po vsem tem času še vedno tako živahen, vsako leto obišče več gostov. K nam prihajajo novi, mladi sodelavci s svežimi idejami in elanom. Tradicionalne lokalne jedi že od nekdaj pripravljamo na prefinjen način, kar zdaj postaja trend v svetovni gurmanski ponudbi. Od nas so se učili številni vrhunski slovenski kuharji. Lepo sodelu-

S sodelavci mi je uspelo prebuditi spečo Trnuljčico.

videz nevidno in prezrto zgodbo naredite pomembno in predvsem nepozabno.

Treba je imeti veliko znanja, pa tudi malo sreče v pravem trenutku ob pravih ljudeh. Po duši je treba biti tudi malo umetnika, saj gre pri kreiranju tovrstnih zgodb kot za umetniško delo. Predvsem pa biti vztrajen in ne omahovati. Si začrtati jasne in visoke cilje ter težiti k temu, da jih dosežeš.

EDVARD SVETLIK O ZAČETKIH KENDOVEGA DVORCA IN POVEZAVI S HIDRIO

KENDOV DVOREC JE ODRAZ NAŠE KULTURE IN IDENTITETE

Ko sem bil še otrok, sem se k stari mami v Krnice rad vozil s kolesom. Vsakič, ko sem prečkal most v Spodnji Idriji, sem se ozrl navzgor, na hrib. Na njem je kot grad kraljeval Kendov dvorec. Stavba se mi je že od nekdaj zdela nekaj posebnega in kot takšna je postala tudi del Hidrie. Ni namreč primerljiva z našimi razvojnimi in tehnološkimi centri, je pa pomemben kazalnik naše kulture.

V Hidrii smo se za njegovo obnovo in ožvitev odločili konec osemdesetih let prejšnjega stoletja. Poteza je tesno povezana z razvojem naše korporacije, takrat še Rotomatike. Kot globalna družba smo tako kot danes veliko sodelovali s poslovnimi partnerji s celega sveta. Ti so pogosto prihajali k nam. A zanje takrat ni bilo dostojne namestitve v bližnji okolici. Ni nam preostalo drugega, kot da smo jih odpeljali drugam, tudi izven spodnjeidrijskega področja.

A ker trdno verjamemo, da kdor izkazuje visoko razvojno stopnjo, pri tem ne more mimo kulture in vrednot. V Hidrii tehnološka naprednost nikoli ni bila vprašljiva. Zavedali pa smo se, da pri poslovnih partnerjih to ne bo dovolj. Ne bodo se spraševali le, kaj si, ampak tudi od kod si. To določa pričakovanja za prihodnost. S to mislijo je ideja Kendovega dvorca že v samem snovanju daleč presegala postavitev industrijskega hotela. Nastal je z željo, da nosi pridih domačnosti, izkazuje našo kulturo, identiteto, filozofijo, ki je vtkana v prav vse pore – od opreme, odnosa do gostov, kulinarike.

To vedno znova opažajo številni gosti. Tudi tisti najbolj znani. Ob turneji po državah Vzhodne Evrope nas je s svojim obiskom počastil japonski princ Fumihito s svojo soprogo, princeso Kiko. Pri nas je prenočeval tudi sin avstrijskega cesarja Karla I., avstro-ogrski prestolonaslednik Otto von Habsburg. Pa modna oblikovalka in najmlajša hči slavnega slikarja Pabla Picassa, Paloma Picasso in nekdanji predsednik Coca-Cole John R. Alm. Skratka, nad Kendovim dvorcem se že leta navdušujejo številni gostje tako iz poslovnega, političnega kot tudi družabnega sveta.

Pri tem pa sem še posebej ponosen na to, da smo na dvorcu uspeli ustvariti standarde prestižnega združenja hotelov in restavracij Relais & Chateaux, še preden smo sploh vedeli, kaj to predstavlja. Ne soproga Ivi ne jaz namreč ne izhajava iz gostinstva in turizma. Vse skupaj izhaja iz čistega odseva kulture. Ponosen sem, da nam je uspelo zgraditi tak dvorec v knapovskem okolju, kjer tradicije turizma nikdar ni bilo, in to z ekipo domačinov. Ga postaviti na visoko raven v mednarodnem okolju in mu hkrati vnesti tudi toplino in domačnost.

KENDOV DVOREC TUDI LETOS NAJBOLJ PRILJUBLJEN MED GOSTI IZ ZDA

AVTORICA: HELENA PREGELJ TUŠAR, FOTO: ROBERT ZABUKOVEC IN ARHIV KENDOVEGA DVORCA

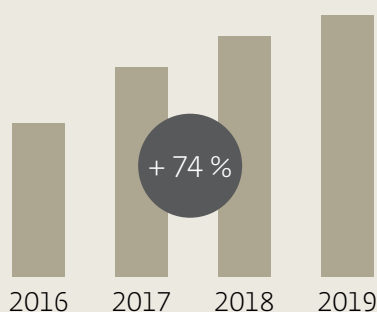
Kendov dvorec zaključuje uspešno sezono. Marca letos je bil v Milanu, na srečanju italijanskih in mediteranskih hotelov, članov združenja Relais & Châteaux, predstavljen kot primer najboljše prakse na področju razvoja poslovanja in spletne prodaje. Prihodki, ki jih na Kendovem dvorcu ustvarijo s hotelskimi storitvami, so v zadnjih treh letih zrasli kar za 74%.

Ponosni smo, da je Kendov dvorec z vidika spletne prodaje in informacijskih tehnologij danes eden najsodobneje urejenih butičnih hotelov.

VSE VEČ HOTELSKIH GOSTOV

Prihodki, ki jih je Kendov dvorec ustvaril s prodajo nočitev in kulinarike hotelskim gostom z vsega sveta, so letos kar 74 % višji kot pred tremi leti.

TOP 5 DRŽAV

Od leta 2017 dalje se bistveno povečuje delež gostov iz ZDA, Francije in Velike Britanije, držav, ki veljajo za najpomembnejše trge združenja Relais & Châteaux.

NADPOVPREČNO ZADOVOLJSTVO

93 %

RELAIS & CHÂTEAUX

Zadovoljstvo gostov, ki oddih na Kendovem dvorcu rezervirajo pri Relais & Châteaux, je nadpovprečno visoko.

9.4

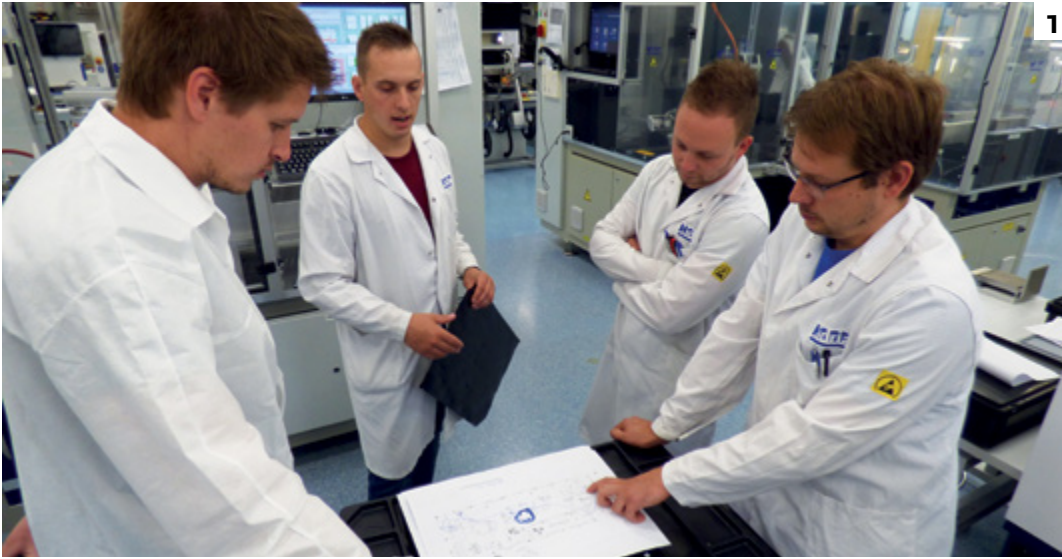
BOOKING.COM

Kendov dvorec se uvršča med najboljše ocenjene hotele na portalu Booking.com, ki vsak dan sprejme preko 1,5 milijona rezervacij.

5.0

TRIPADVISOR

Z oceno 'odlično' gostje ocenjujejo hotel Kendov dvorec na priljubljenem popotniškem spletnem portalu TripAdvisor.

1

1. Dobavitelji v Tolminu
V Tolminu smo gostili naše najpomembnejše dobavitelje iz 35 evropskih podjetij.

2. Aachen Colloquium
Udeležili smo se največjega evropskega kongresa na področju razvoja tehnologij pogonskih sklopov Aachen Colloquium v Nemčiji.

3. in 4. Roboti in mladi v Tolminu
Mladim prenašamo znanje in izkušnje.

Poslovni utrinki

2

3

4

5

7

6

5.in 6. Hidria na sejmih

Na specializiranih sejmih v Italiji, Nemčiji in ZDA smo predstavljali naše najnovejše inovativne izdelke in tehnologije.

7. Karierni sejem Moje delo.com

V Ljubljani smo se predstavili našim bodočim sodelavcem.

8. Nagrade GZS

Naši vrhunski inovatorji so znova dokazali, da so med najboljšimi v državi.

9. Eksoskeleti

Na Jesenicah smo preizkušali delovanje eksoskeleta za razbremenjevanje fizičnih naporov.

8

9

Družabni utrinki

1. Kineziologinja

S spodbujanjem telovadbe na delovnem mestu skrbimo za zdravje naših zaposlenih.

2. in 3. Bovški maraton

Bovški maraton je letos minil v prekrasnem vzdušju in vremenu.

4. in 5. Test hoje

Sodelavci so lahko svojo kondicijo preizkusili s testom hoje in merjenjem krvnega tlaka.

6 7

8

6. in 7. Razstava 50 let KK Hidria

50 let košarke v Idriji smo podoživeli tudi s posebno razstavo in treningom najmlajših košarkarjev.

8. Tenis Malči Belič

Tudi otrokom iz Mladinskega doma Malči Belič pomagamo, da spoznajo različne športne panoge.

9. in 10. Hokej timbilding Lamtec

Po strokovnih seminarjih si za krepitev telesa in duha privoščimo tudi partijo hokeja na ledu.

9

10

							TERENEK ZNAMKE OPEL	ENOTA ZA MERJENJE DOZE SEVANJA	POPULARNA ANGLEŠKA PEVKA	BICKEL	AVTOR: MATJAŽ HLADNIK	PODOBA, VIDEZ, ZUNANJOST	NEKDANJI SOPROGTINE TURNER	MANJŠE SEME	SAMOSTAN	
											GLAS IZ PIŠČALI					
											SLONOV ALI MROŽEV ČEKAN UP, NADA					
								KMEČKO POSLOPJE ANGLEŠKI PEVEC COCKER					EDI ŠELHAUS			
										AUDIJEV KARAVAN TURŠKO LJUDSTVO V RUSIJI			FIZIK EINSTEIN			
ITALIJANSKA AVTOMOBILSKA ZNAMKA, DEL FIATA OD LETA 1986 DALJE	JAVEN POZIV, KLIC	ŠVICARSKA SMUČARSKA GUT	BOJNA LINIJA	STAR SLOVAN	VEČ SATOV, SATOVJE RAFKO IRGOLIČ					MANJŠE TNALO POLDRAG ZELEN KAMEN						
LADJA NA PARNI POGON							ŠIROKO SMEJOČ IZRAZ NA OBRAZU EGO					ČEBELJA PAŠA				
SPREM-LJEVALEC BOGA EROSA					ŽELEZOV OKSID			GLAVNO MESTO GRČIJE KONEC MOLITVE						KIH	PREDEL OB RAMI	
KULTURNA RASTLINA				ČAJ PO ANGLEŠKO POTEK ŽIVLJENJA, KARMA			PESNICA ŠKERL				TV VODITELJICA (ALENKA)					
POMOČ: ADELE EDIKT ORAKELJ TRAB	DIR, KAS	TURISTIČNA DEJAVNOST								PREBIVALEC ROVT						
DELAVEC PRI TRASIRANJU CESTE							KRŠITEV PRAVILA								20. IN 1. ČRKA	
							DIVJA MAČKA								BARVA KOŽE, POLT	
RITA ORA			POŠKODBA KOŽE OD PARE							GLASBENA PRVINA						
			ANDRAŽ HRIBAR							ROBERT ERJAVEC						
ČLAN NAJVIŠJE ZNANSTVENE USTANOVE								PREROČIŠČE PRI STARIH RIMLJANIH								
HVALISAVOST, BAHAVOST								ČIŠČENJE S SESALNIKOM PRAHU								

Zahvaljujemo se vsem bralkam in bralcem revije Hidria, ki ste nam poslali kupone z geslom nagradne križanke, ki je bila objavljena v 34. številki.

Pravilno geslo nagradne križanke v 34. številki revije Hidria se glasi: **RAZVIJAMO DANES ZA JUTRI**. In kdo je imel tokrat največ sreče pri žrebu?

Darja iz Slapa ob Idriji prejme glavno nagrado Kendovega dvorca, ki ji poklanja **kosilo ali večerjo za dve osebi**. Nagrajenska lahko nagrado izkoristi do 31. maja 2020 z obvezno predhodno najavo na telefonski številki 05 37 25 100.

Nagrajenci/-cu iskreno čestitamo!

Bralki ali bralcu, ki bo do 15. maja 2020 poslal priloženi kupon s pravilnim geslom tokratne nagradne križanke na naslov: Hidria Holding d. o. o., podružnica Spodnja Idrija, Spodnja Kanomlja 23, 5281 Spodnja Idrija, s pripisom »Za nagradno križanko«, bo Kendov dvorec prav tako podaril kosilo ali večerjo za dve osebi.

Veni ovojnici lahko pošljete tudi več kuponov hkrati.

KUPON 35

Ime in priimek: _____

Naslov: _____

Pošta in poštna številka: _____

Davčna številka: _____

Rešitev križanke:

Pravilno rešitev nam lahko sporočite tudi po elektronski pošti, na naslov: **info@hidria.com**.

Leta 2021 bomo praznovali 50 let našega plodnega delovanja.
Kot se za abrahama spodobi, bi želeli obletnico obeležiti nadvse slikovito.

Pri tem nam lahko pomagate tudi vi.

Inovativni že 50 let

Imate doma fotografije, dokumente, predmete ali kakršne koli druge zanimive rekvizite iz bogate 50-letne zgodovine naše korporacije?

Sporočite nam na info@hidria.com ali nas pokličite na 05/37-56-000 in skupaj z nami ustvarite bogat zgodovinski mozaik delovanja ene najinovativnejših globalnih korporacij. Predmete lahko prevzamemo tudi na vašem domačem naslovu.

Vsem, ki nam boste do **28. februarja 2020** pomagali z zanimivim arhivskim materialom, bomo podarili praktične nagrade.

Skupaj za Hidrio 2071

Imamo vizijo. Poznamo pot.

Revija Hidria izdaja: Hidria Holding d.o.o., Nazorjeva 6a, 1000 Ljubljana, podružnica Spodnja Kanomlja 23, 5281 Spodnja Idrija.

Revijo brezplačno prejmejo vsi zaposleni v družbah korporacije Hidria, vsa gospodinjstva v občini Idrija, poslovni partnerji, štipendisti in drugi zainteresirani partnerji.

Odgovorni urednik: Erik Blatnik

Uredniški odbor: Erik Blatnik, Tanja Kenda, Tonja Blatnik, Rok Podobnik, Boštjan Tušar, Renato Leoni, Robert Zabukovec

Urednik fotografije: Robert Zabukovec

Fotografije: Robert Zabukovec, Erik Blatnik, Andraž Martinšek, Arhiv Hidrie, iStock

Naslov uredništva: Spodnja Kanomlja 23, 5281 Spodnja Idrija, Slovenija

Spletni naslov: www.hidria.com

Na spletnih straneh Hidrie najdete vse dosedanje številke revije Hidria.

Oblikovanje: Meta Žebre

Tisk: NONPAREL d.o.o.

Naklada: 6.000 izvodov

Želite brezplačno prejemati revijo Hidria?

Revijo Hidria brezplačno prejmejo vsi zaposleni v Hidriinih družbah ter vsa gospodinjstva v idrijski občini. Radi jo prebirajo tudi naši poslovni partnerji. Če revije še ne prejimate, pa bi jo v prihodnje želeli, nam pišite na naslov Hidria Holding d.o.o., podružnica Spodnja Idrija, Spodnja Kanomlja 23, 5281 Spodnja Idrija, s pripisom »Za revijo Hidria« ali po elektronski pošti na naslov: info@hidria.com.

HOTRA

Življenje je potovanje, za katerega
nihče ne dobi zemljevida.

Vsakdo potuje po svoje in sproti riše
svoj zemljevid.

Vsaka risba je nov smerokaz za vse,
ki hodimo po poteh življenja.

Imamo vizijo. Poznamo pot.

Naj bo božič lep in miren
v družbi vaših najbližjih,
novo leto pa pot dobre volje,
ljubezni ter zdravja.